

Łukasz Januszkiewicz

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej: cz.3 przegląd anten -2

Zadanie nr 14 – Studia podyplomowe „Bezprzewodowe systemy nadzoru i monitorowania”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna
współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
w projekcie

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń
– zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej –
zarządzanie Uczelnią,
nowoczesna oferta edukacyjna
i wzmacniania zdolności do zatrudniania
osób niepełnosprawnych”*

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

90-924 Łódź, ul. Żeromskiego 116,
tel. 042 631 28 83
www.kapitalludzki.p.lodz.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Treści

- Anteny szerokopasmowe
  - Dipol szerokopasmowy
  - Antena logarytmiczno – periodyczna
  - Antena dyskowo – stożkowa
  - Antena spiralna
  - Anteny UWB
- Szyki antenowe - wstęp

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Anteny szerokopasmowe

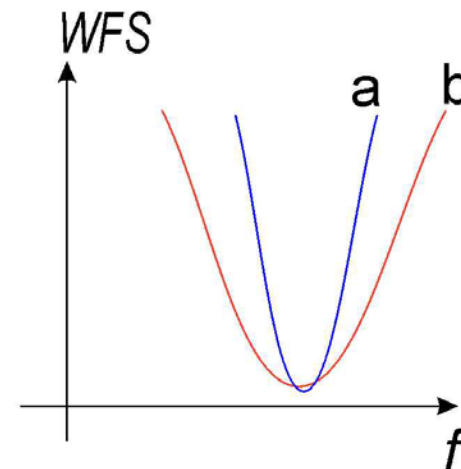
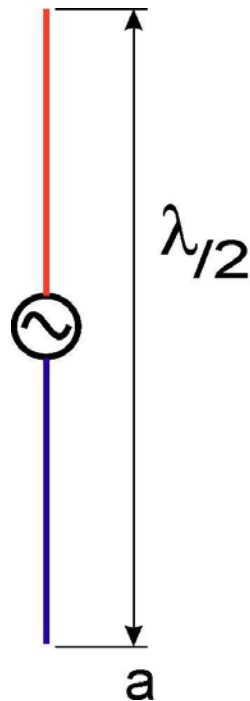
- Anteny szerokopasmowe cechuje niewielka zmienność, w szerokim zakresie częstotliwości parametrów i charakterystyk istotnych dla danego zastosowania (np. impedancji wejściowej, charakterystyki promieniowania oraz zysku energetycznego)
- Anteny uznawane za szerokopasmowe zachowują wartości swoich parametrów eksploatacyjnych w zadanych granicach, co najmniej w oktawie ($Br=2$).
- Stosowane w systemach szerokopasmowych, pomiarowych, EMC

Anteny szerokopasmowe

- Dipol smukły i cylindryczny

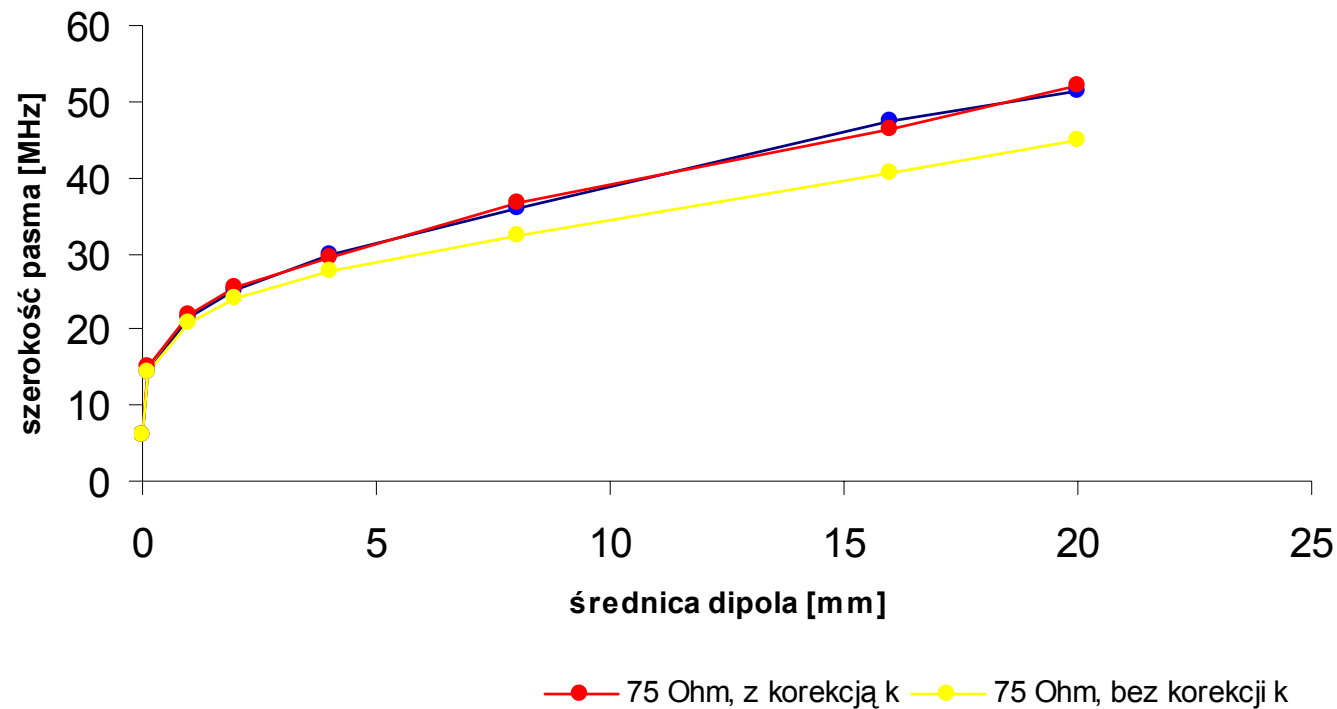

Anteny szerokopasmowe

- Dipol 434 MHz

Wykres zależności szerokości pasma od średnicy dipola.

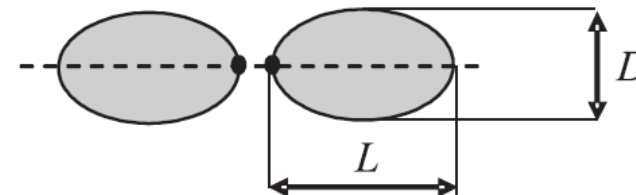
Anteny szerokopasmowe

- Dipole szerokopasmowe:
  - a) elipsoida 3:1
  - b) elipsoida 2:1;
  - c) kula
  - d) stożek – antena dwustożkowa

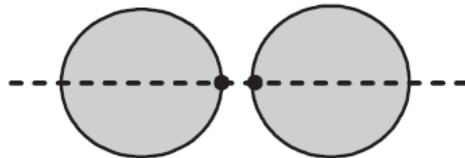
a)

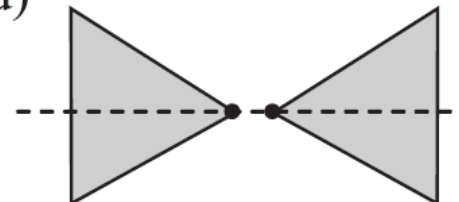
b)

c)

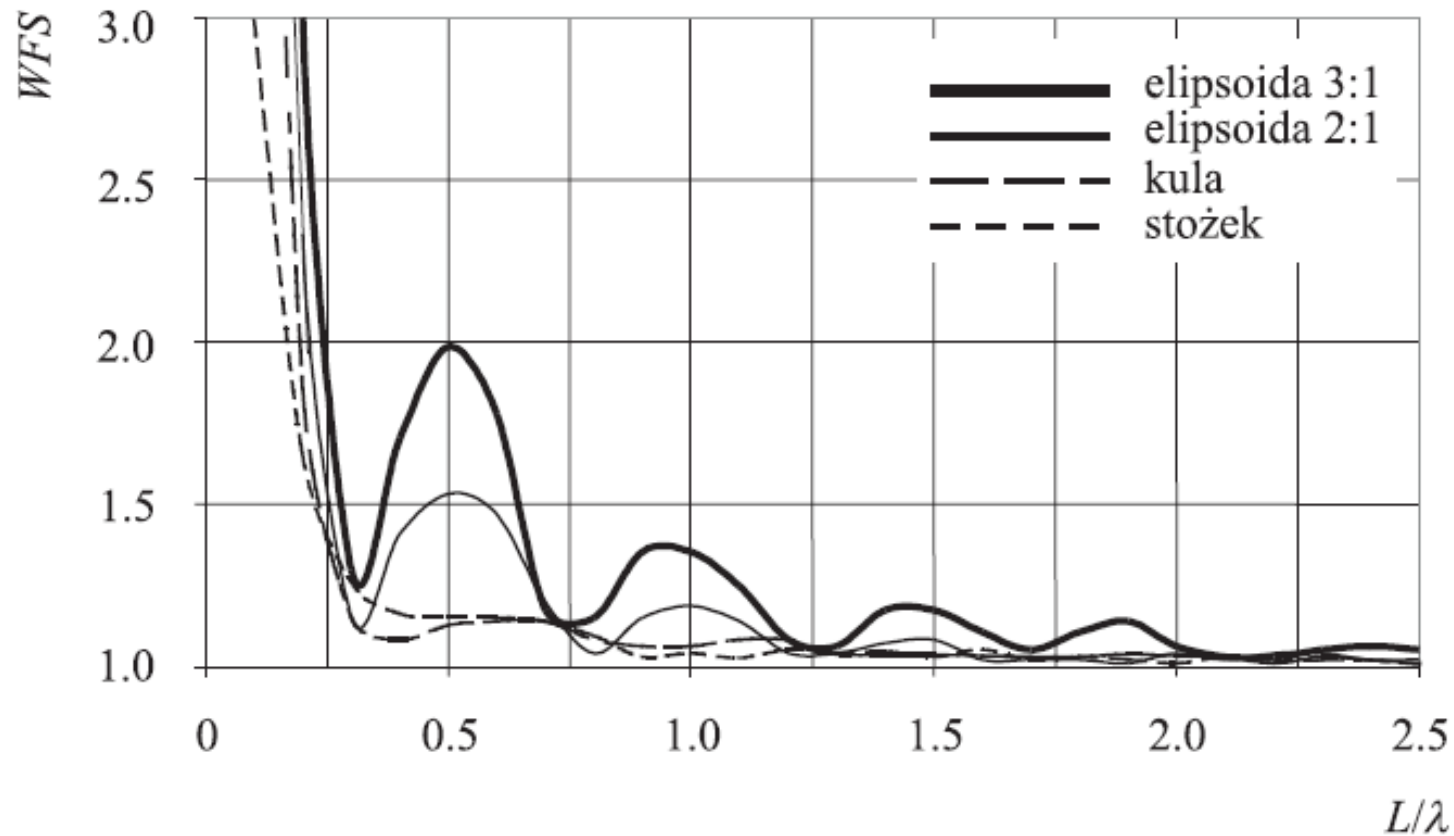

d)

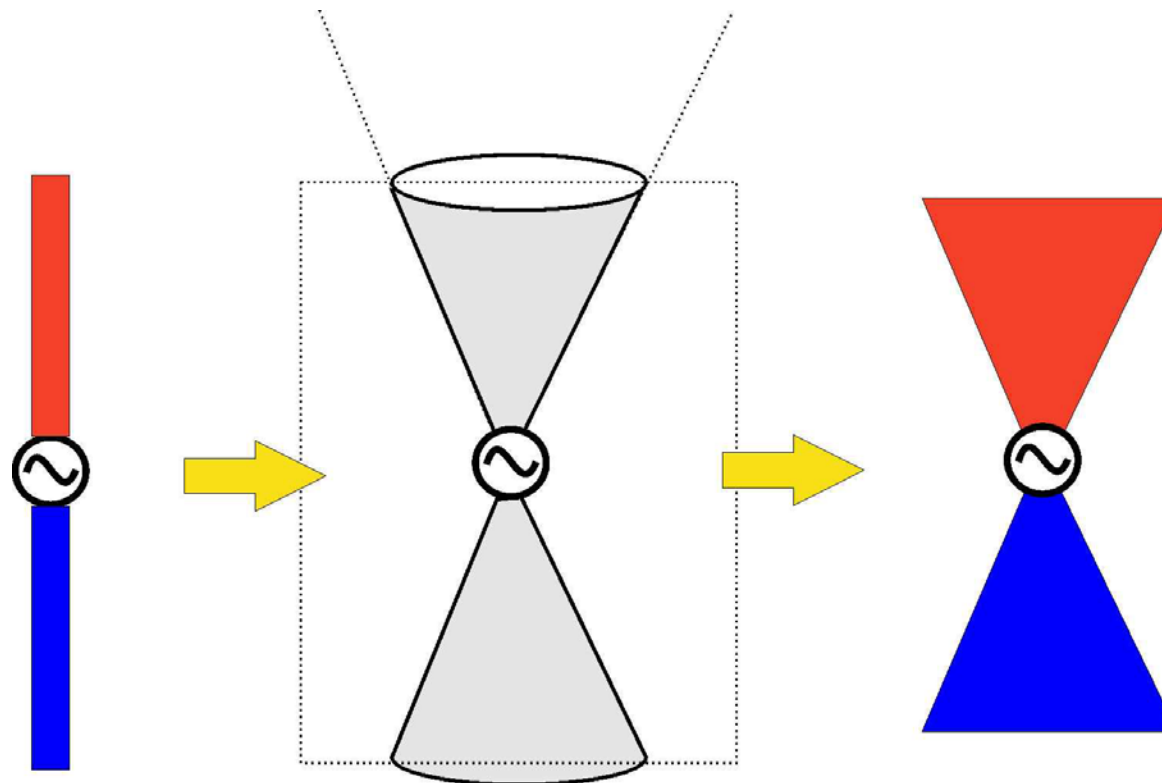

Anteny szerokopasmowe

Anteny szerokopasmowe

- Antena dwustożkowa i motylkowa (ang. „bowtie”)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

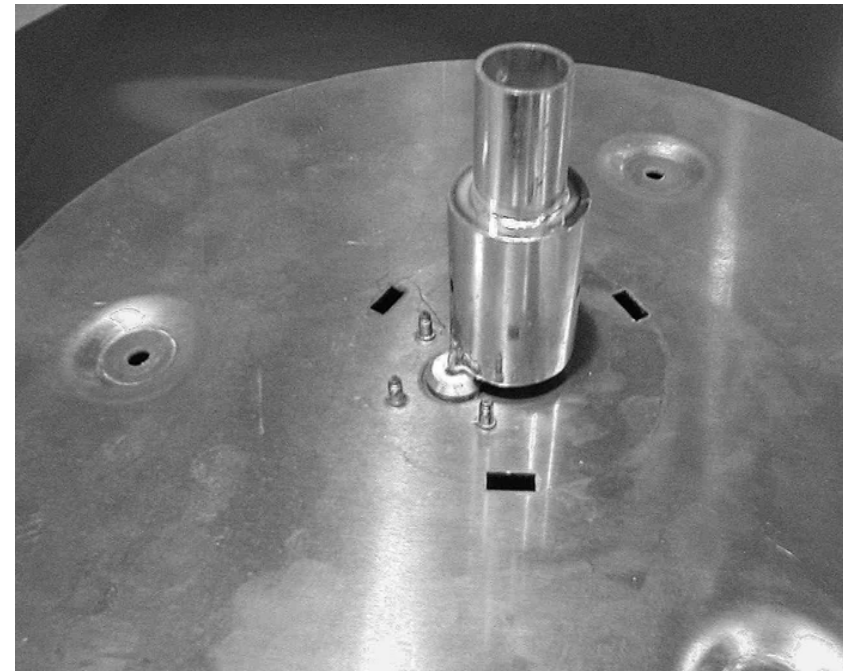
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Anteny szerokopasmowe

- Dwupasmowa antena na bazie unipola
- 824 – 960 MHz i 1425 – 2170 MHz.

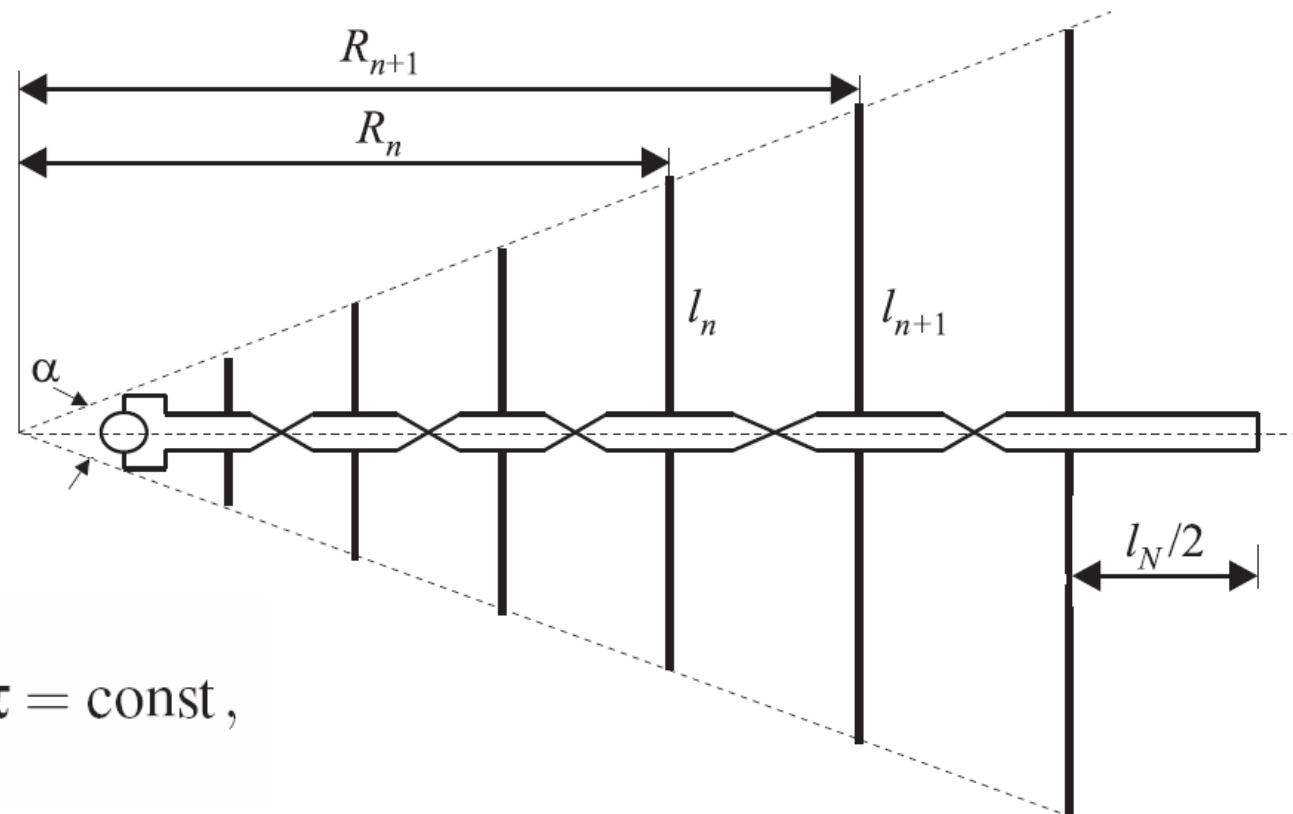

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Antena logarytmiczno-periodyczna

- Antena logarytmiczno-periodyczna

$$\frac{l_n}{l_{n+1}} = \frac{R_n}{R_{n+1}} = \tau = \text{const},$$

Antena logarytmiczno-periodyczna

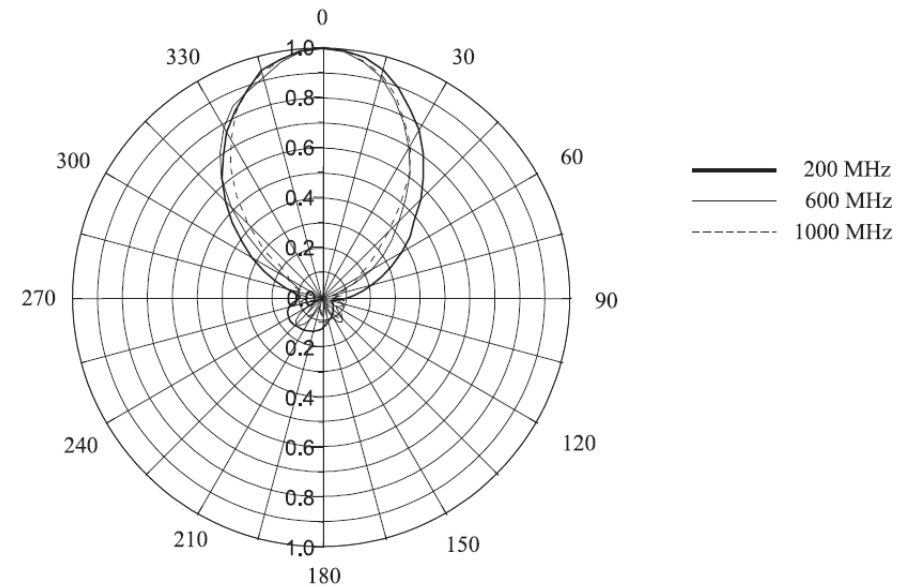
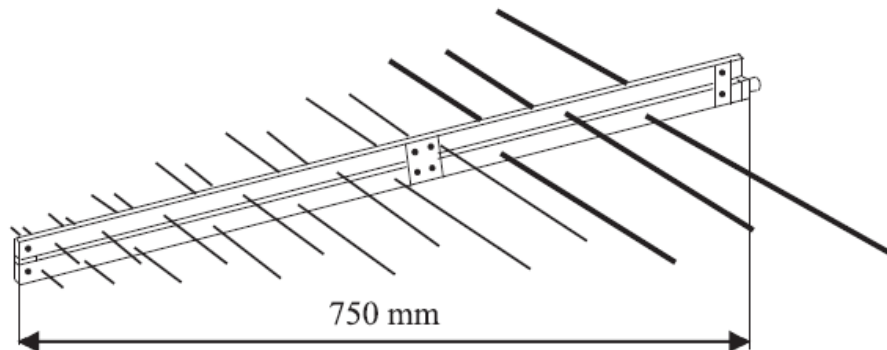
- Długości najkrótszego i najdłuższego dipola zależą od początkowej oraz końcowej częstotliwości zakresu pracy anteny.
- Długość najkrótszego dipola jest zwykle mniejsza od $\lambda_{\min}/4$, najdłuższego
- zaś zbliżona do $\lambda_{\max}/2$, gdzie $\lambda_{\min}$ i $\lambda_{\max}$ są najkrótszą i najdłuższą długością fali, odpowiadającą największej oraz najmniejszej częstotliwości pasma
- Kąt rozwarcia struktury anteny zależy od przyjętego dla anteny zysku
- kierunkowego i od dopuszczalnego WFS
- Większy zysk i lepsze dopasowanie uzyskuje się, gdy kąt rozwarcia jest mniejszy.

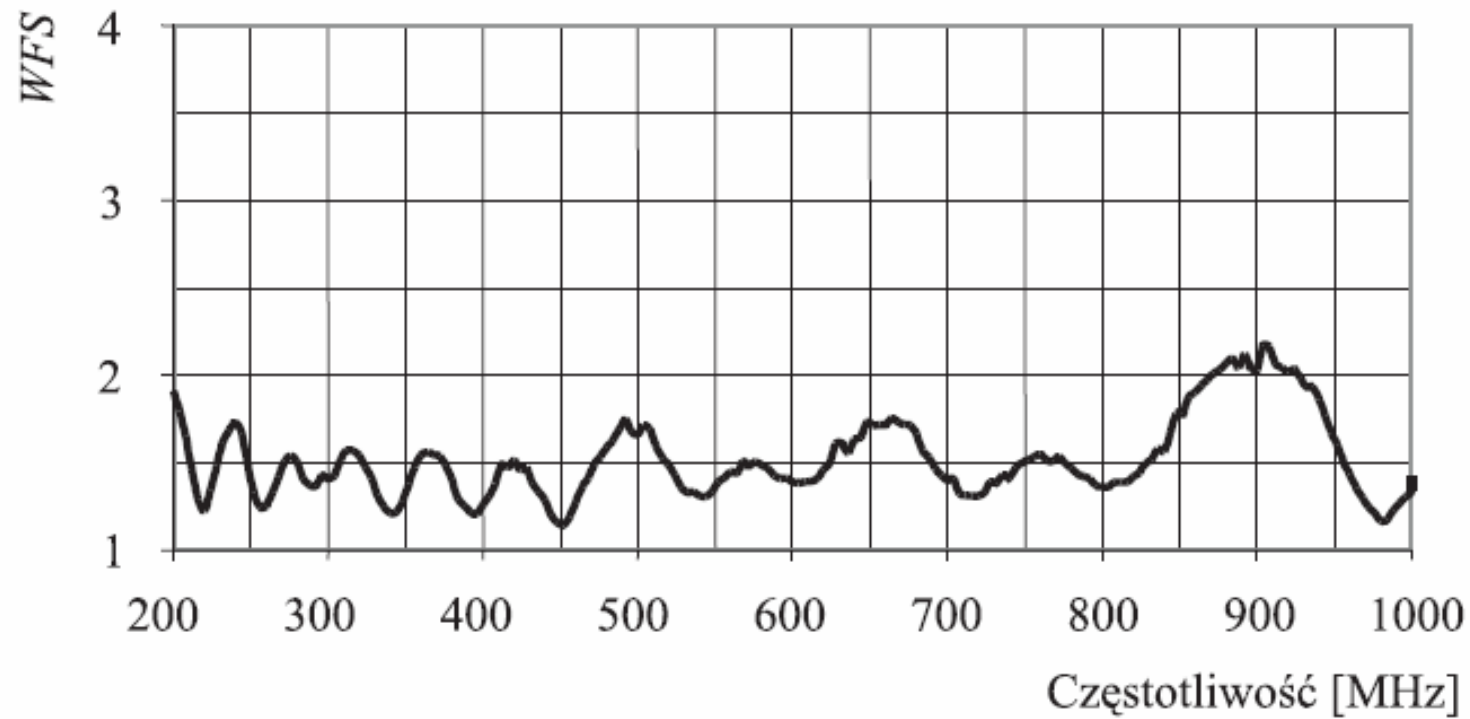
Antena logarytmiczno-periodyczna

- Antena logarytmiczno-periodyczna na zakres częstotliwości od 200 do 1000 MHz

Antena logarytmiczno-periodyczna

Antena spiralna

- Anteny, których budowa umożliwia pracę w bardzo szerokich zakresach częstotliwości określane są jako „częstotliwościowo niezależne”
- Takie anteny posiadają strukturę, która może być w pełni opisana przez odpowiednie kąty w biegunowym układzie współrzędnych
- Antena częstotliwościowo niezależna posiada podobne własności dla fal o różnej długości a krawędzie jej powierzchni są funkcjami kątów azymutu ϕ i elewacji θ w biegunowym układzie współrzędnych postaci:

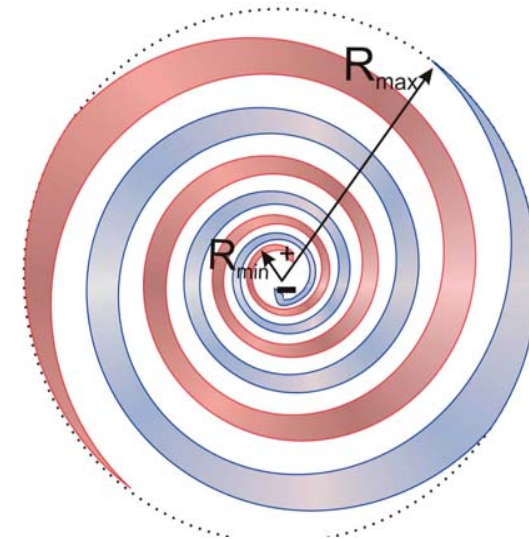
$$r = e^{a\phi} \cdot f(\theta)$$

Antena spiralna

- **antena spiralna** posiada charakterystykę promieniowania w postaci 2 szerokich listków prostopadłych do płaszczyzny anteny, leżących po obu jej stronach.
- Polaryzacja fali promieniowanej przez antenę jest kołowa, zgodna z kierunkiem skręcenia spirali (prawo lub lewoskrętna).
- Anteny spiralne występują w postaci spirali archimedesesa lub spirali wykładniczej.

Antena spiralna

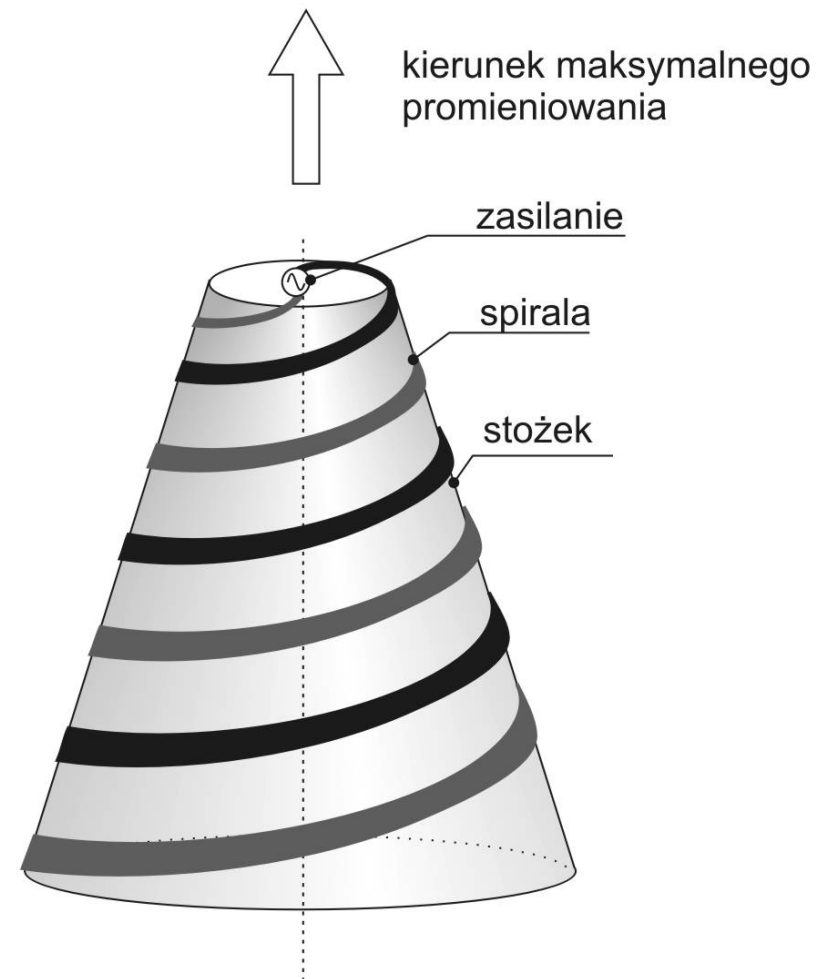
- Anteny spiralne uzyskują szerokie pasmo pracy charakteryzowane współczynnikiem pokrycia o wartości typowo $Br=10$.
- Ograniczenie pasma od dołu wynika ze skończonych rozmiarów anteny (R_{max}), a ograniczenie od góry z dużej wartości promienia minimalnego (R_{min}), wynikającej z technicznych możliwości doprowadzenia linii transmisyjnej do obszaru zasilania.
- Impedancja wejściowa w zakresie $120 \div 200\Omega$ zależnie od parametrów spirali
- Może mieć postać spiralnej linii transmisyjnej umieszczonej na dielektrycznym podłożu, bądź spiralnej szczeliny utworzonej w materiale przewodzącym.

Antena spiralna

- Stożkowa antena spiralna
- Szerokopasmowa antena kierunkowa
- Polaryzacja kołowa

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Antena spiralna

- Antena spiralna z wnęką rezonansową (cavity backed spiral)
- Ograniczony listek po stronie wnęki

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Antena spiralna

- Aby umożliwić podłączenie niesymetrycznej linii zasilającej konieczne jest zastosowanie szerokopasmowego transformatora, który pogarsza parametry anteny
- Niekiedy konieczne jest stosowanie transformatora impedancji bądź wprowadzania modyfikacji w konstrukcji anteny

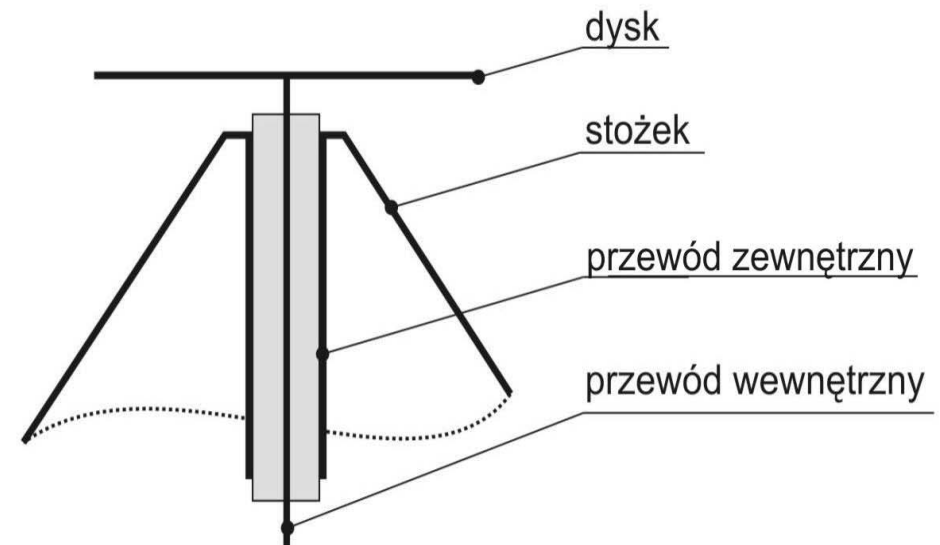
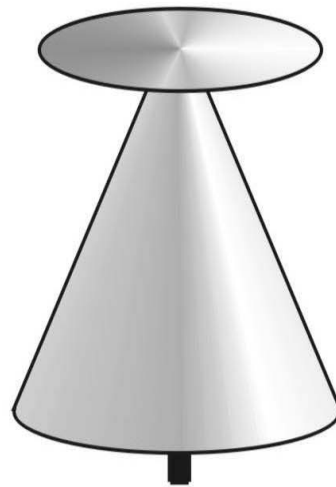
Antena dyskowo-stożkowa

- Modyfikacja anteny dwustożkowej pozwalająca zastosować zasilanie w postaci linii koncentrycznej
- Antena dyskowo – stożkowa jest szerokopasmową anteną dookólną o polaryzacji liniowej, zgodnej z osią stożka.
- Zasilanie doprowadzone jest linią koncentryczną, której przewód wewnętrzny połączony jest z częścią dyskową natomiast przewód zewnętrzny przechodzi w część stożkową.
- Dobre dopasowanie do 50Ω linii zasilającej

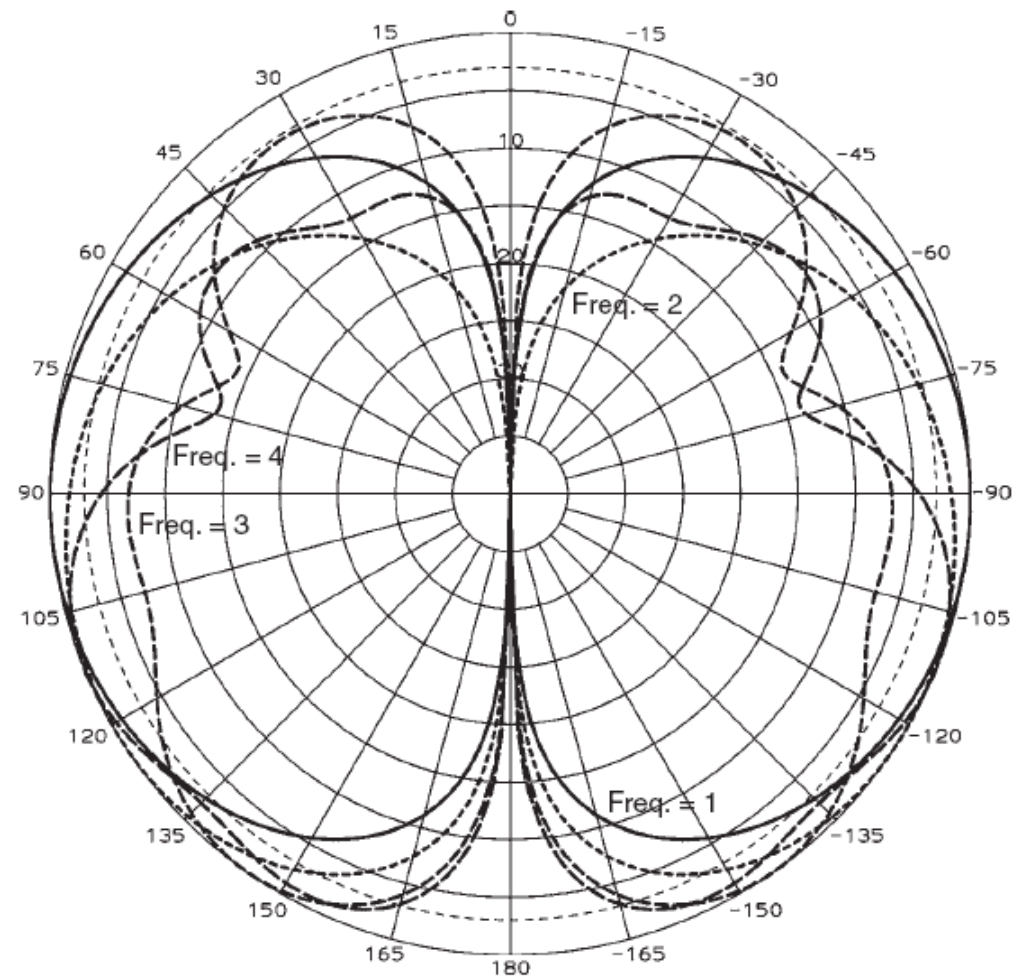

Antena dyskowo-stożkowa

Antena dyskowo-stożkowa

Anteny samopodobne

- Anteny o strukturze samopodobnej są to anteny których części przewodzące są ukształtowane w taki sam sposób jak dopełniająca je przestrzeń (przewodnik magnetyczny).
- Charakterystyczną cechą nieograniczonego układu tego typu jest stała impedancja wejściowa niezależna od częstotliwości oraz kształtu przewodnika

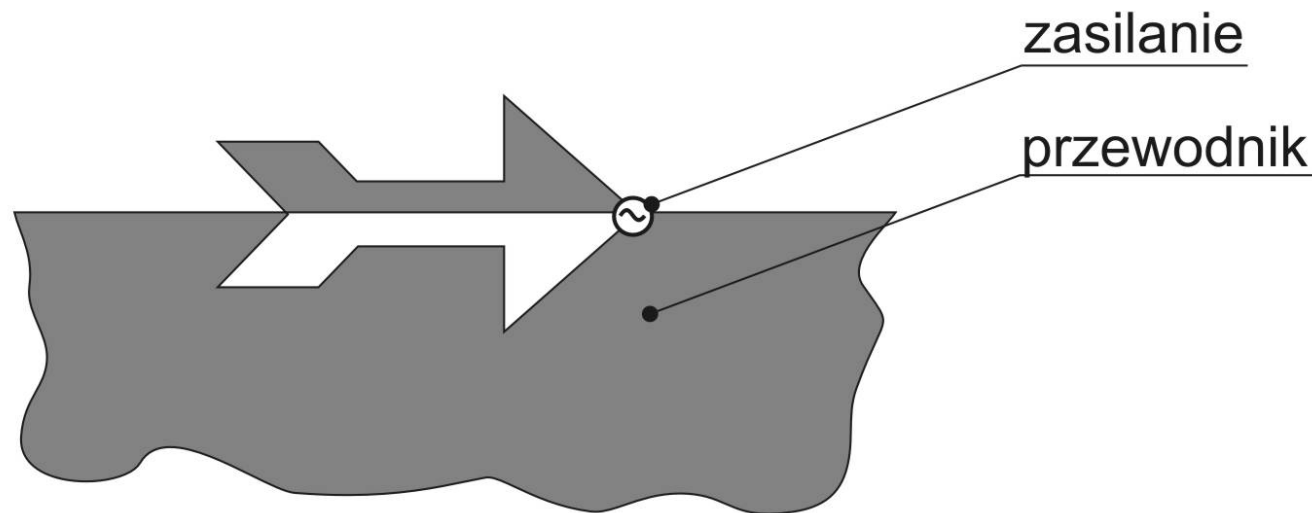
$$Z = 60\pi \cong 188\Omega$$

Anteny samopodobne

- Cechy geometrii samopodobnej są wykorzystywane do poprawiania własności szerokopasmowych anten

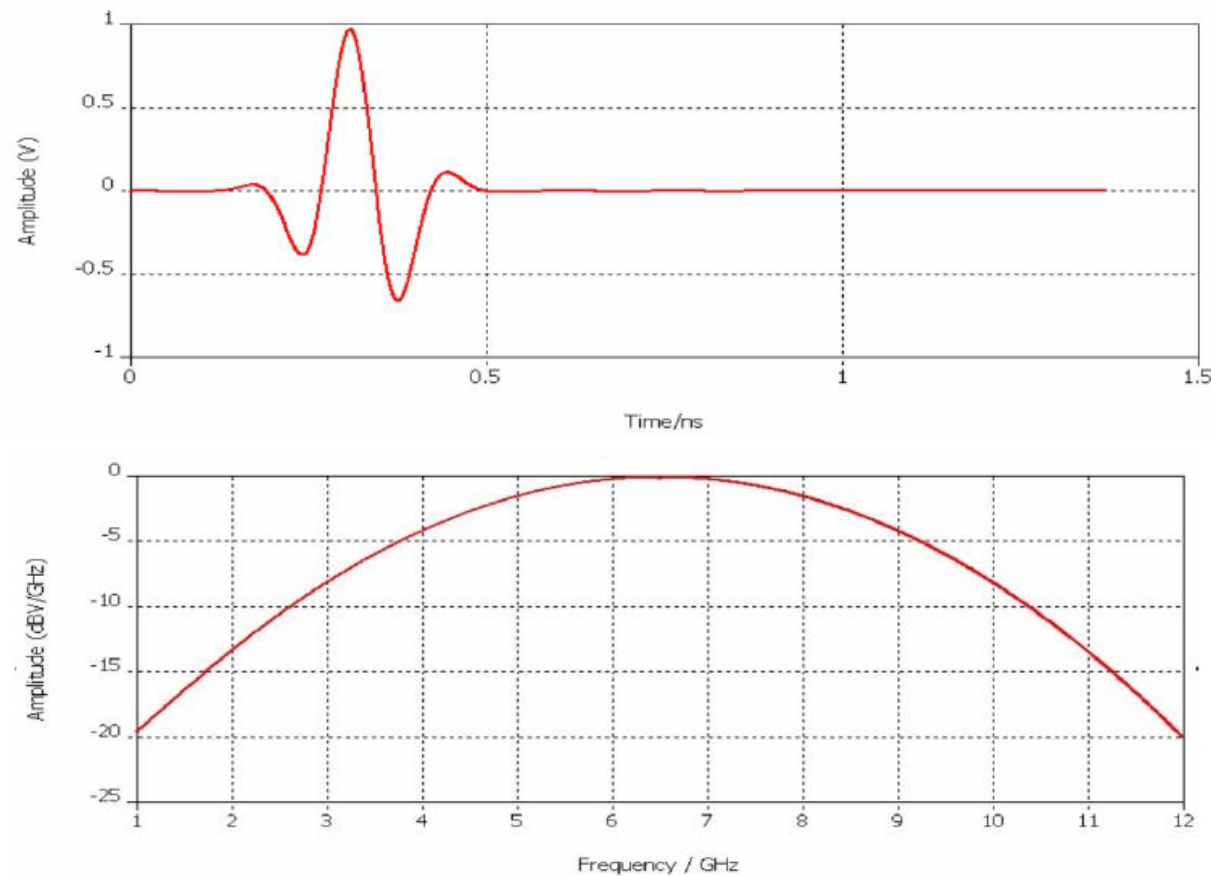

Anteny systemów ultra-szerokopasmowych

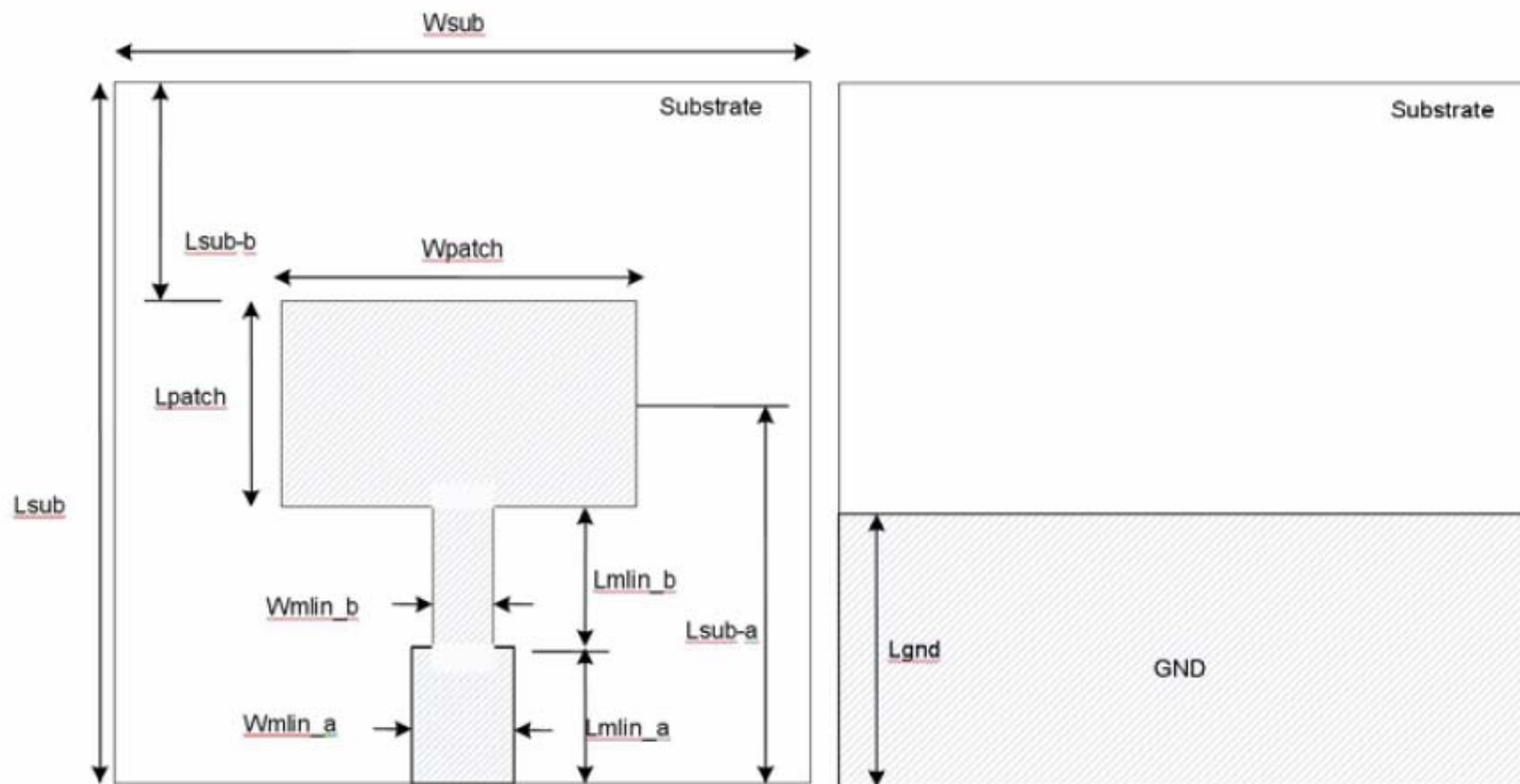
- Systemy UWB – ultraszerokopasmowe: $3,1 \div 10$ GHz

Anteny UWB

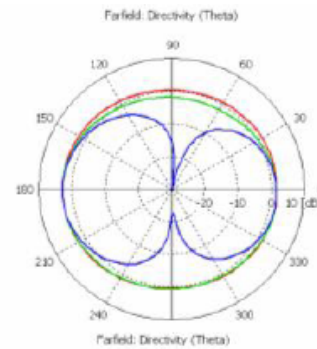
- Unipol ultraszerokopasmowy

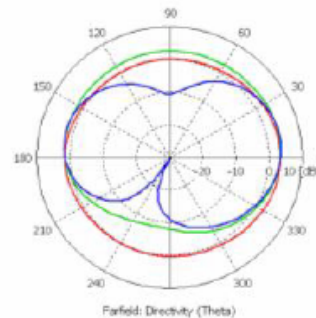

Anteny UWB

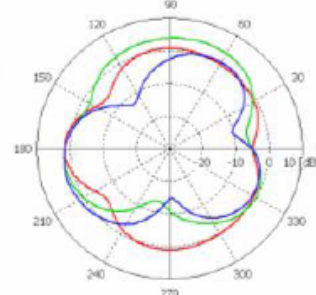
E-plane
f = 4.6GHz

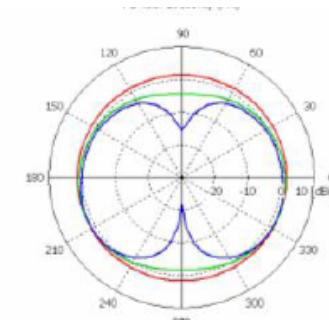
E-plane
f = 6.85GHz

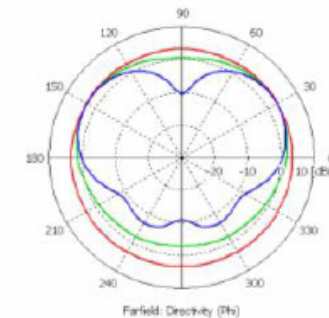
E-plane
f = 10.4GHz

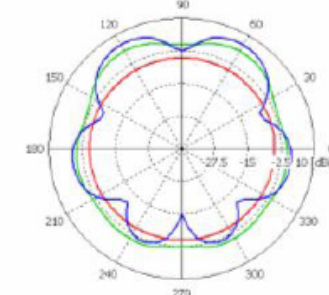
H-plane
f = 4.6GHz

H-plane
f = 6.85GHz

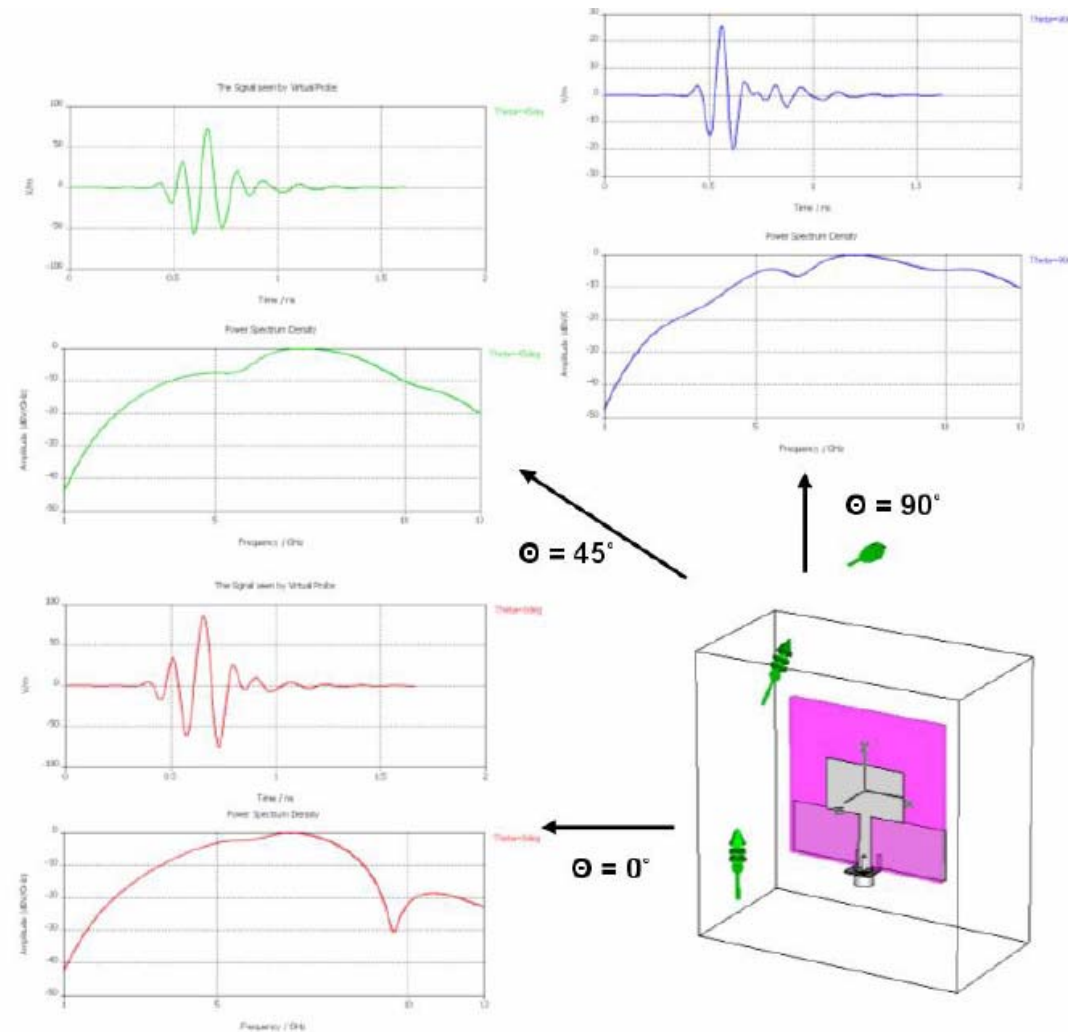
H-plane
f = 10.4GHz

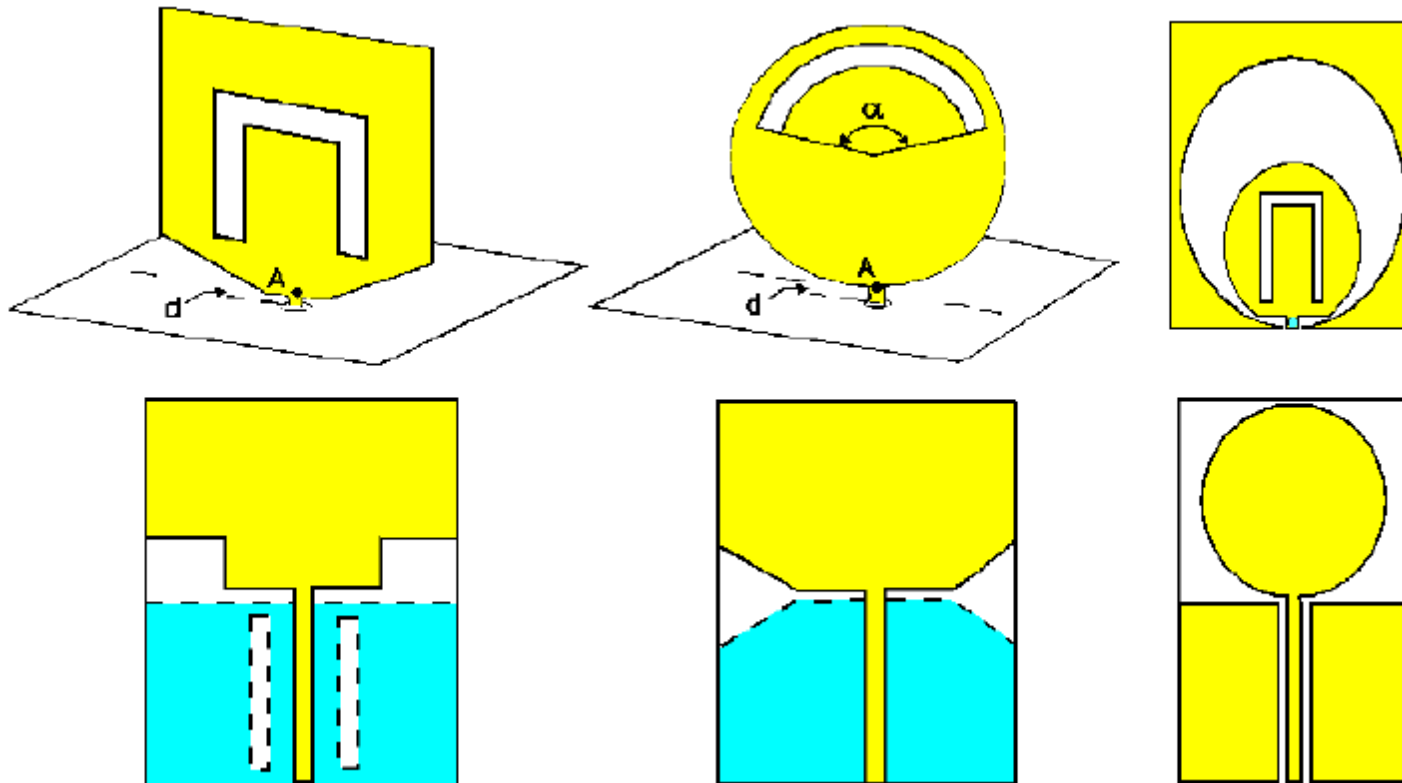
Anteny UWB

Antena jest analizowana w dziedzinie czasu, dla wybranych kierunków w przestrzeni

Anteny UWB

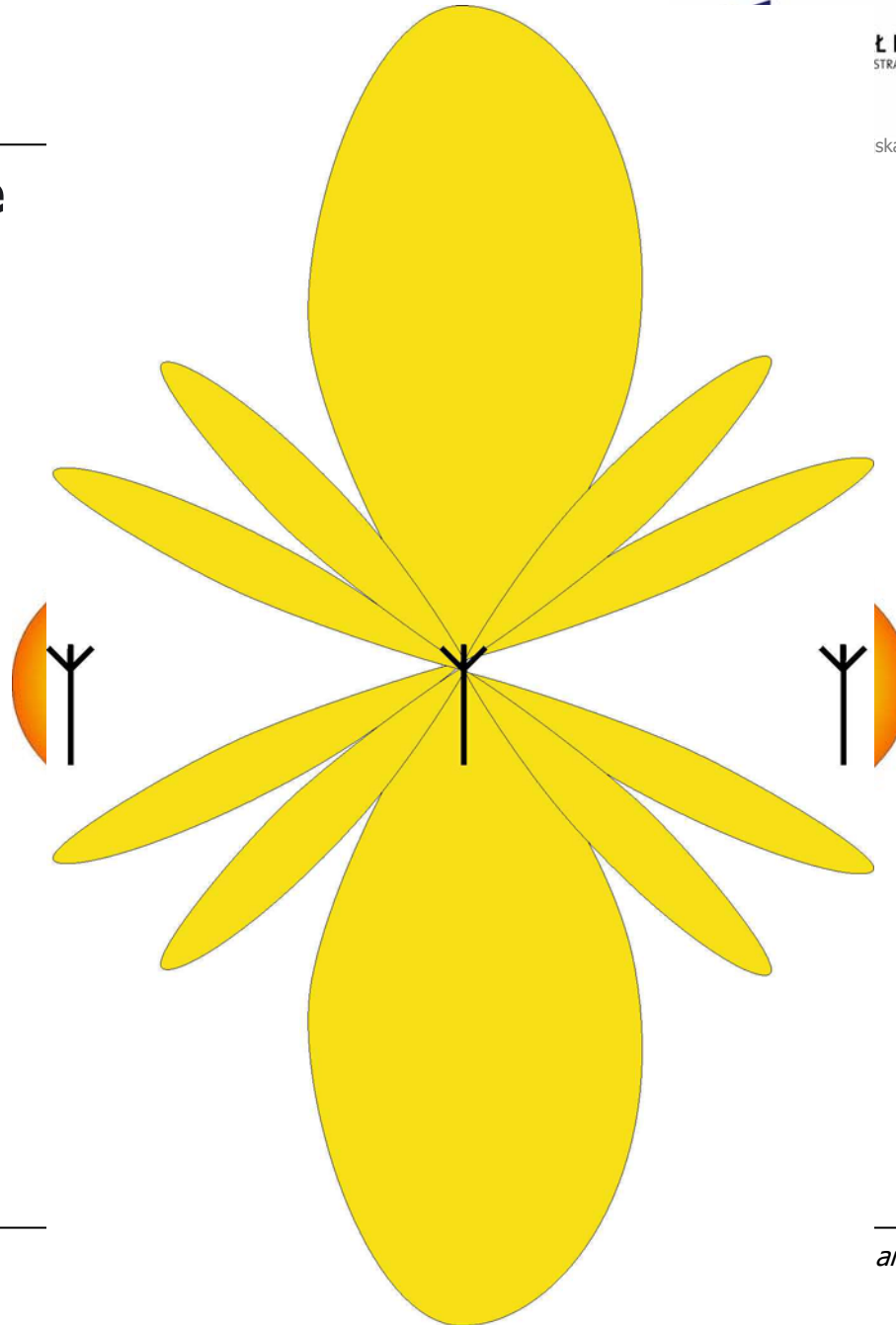

Szyki antenowe

- Szyk antenowy jest układem wielu pojedynczych anten „układy antenowe”
- Ich ustawienie przestrzeni oraz zasilanie powoduje sumowanie energii wypromieniowanej wybranym kierunkiem odejmowanie w innych kierunkach
- Stosując taki układ uzyskuje się charakterystykę kierunkową, sterowaną

Szyki antenowe

Ł LUDZKI
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

ską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

antenowej i mikrofalowej - wykład 1

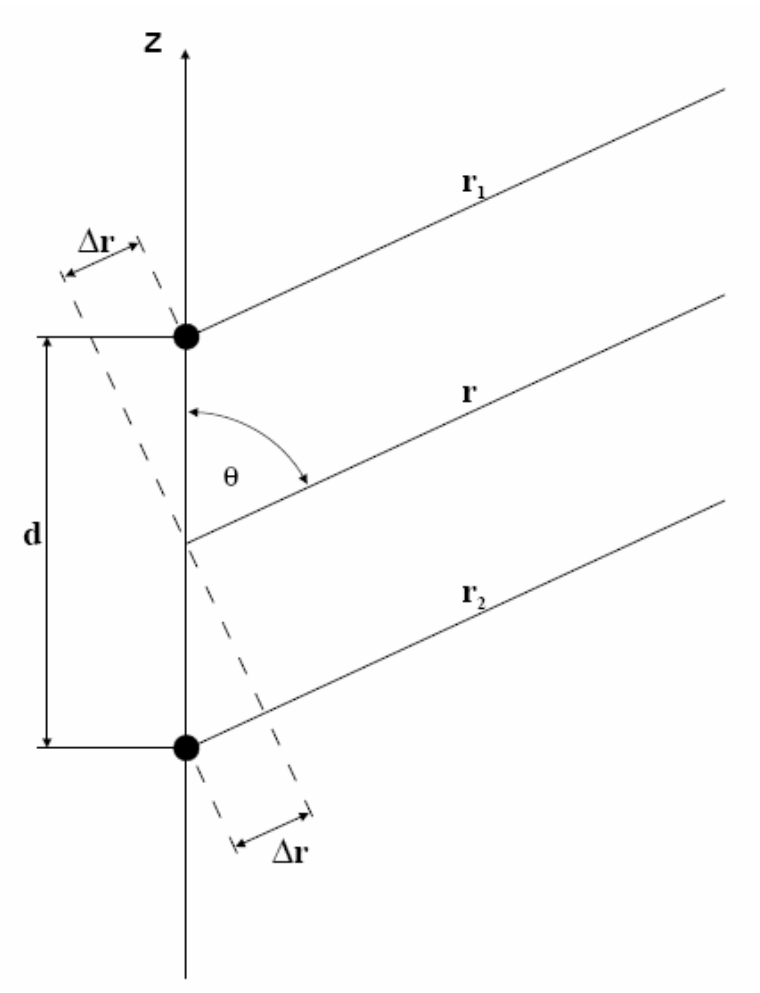
Szyki antenowe

- Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez szyk antenowy jest sumą pól wytwarzanych przez poszczególne elementy szyku
- Pole elektryczne utworzone przez pojedynczą antenę:

$$\mathbf{E} = E_{\theta}(\theta, \phi)\hat{\theta} + E_{\phi}(\theta, \phi)\hat{\phi}$$

- Charakterystyka układu anten:

$$\mathbf{E} = \sum_{i=1}^N [E_{\theta i}(\theta, \phi)\hat{\theta} + E_{\phi i}(\theta, \phi)\hat{\phi}] e^{j\mathbf{k} \cdot \mathbf{r}'_i}$$

Szyki antenowe

- Charakterystyka układu zależy od:
  - Charakterystyk anten składowych
  - Odległości pomiędzy antenami
  - Fazy sygnałów doprowadzonych do anten
- Szyki synfazowe – maksymalny zysk, sygnały w fazie
- Szyki fazowane - regulowane przesunięcie fazowe, możliwość nakierowywania maksimów i zer

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

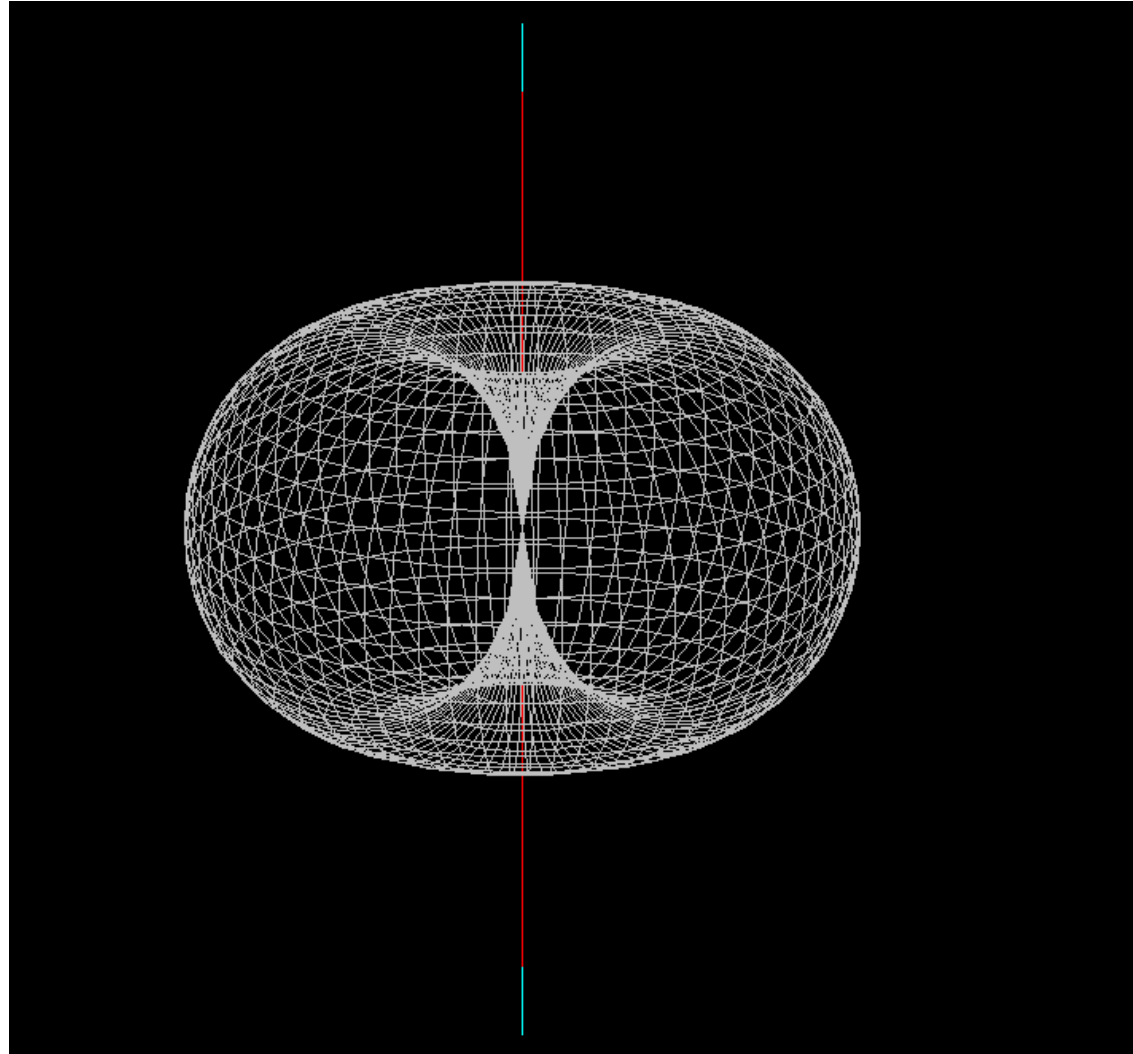
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szyki antenowe

- dipol

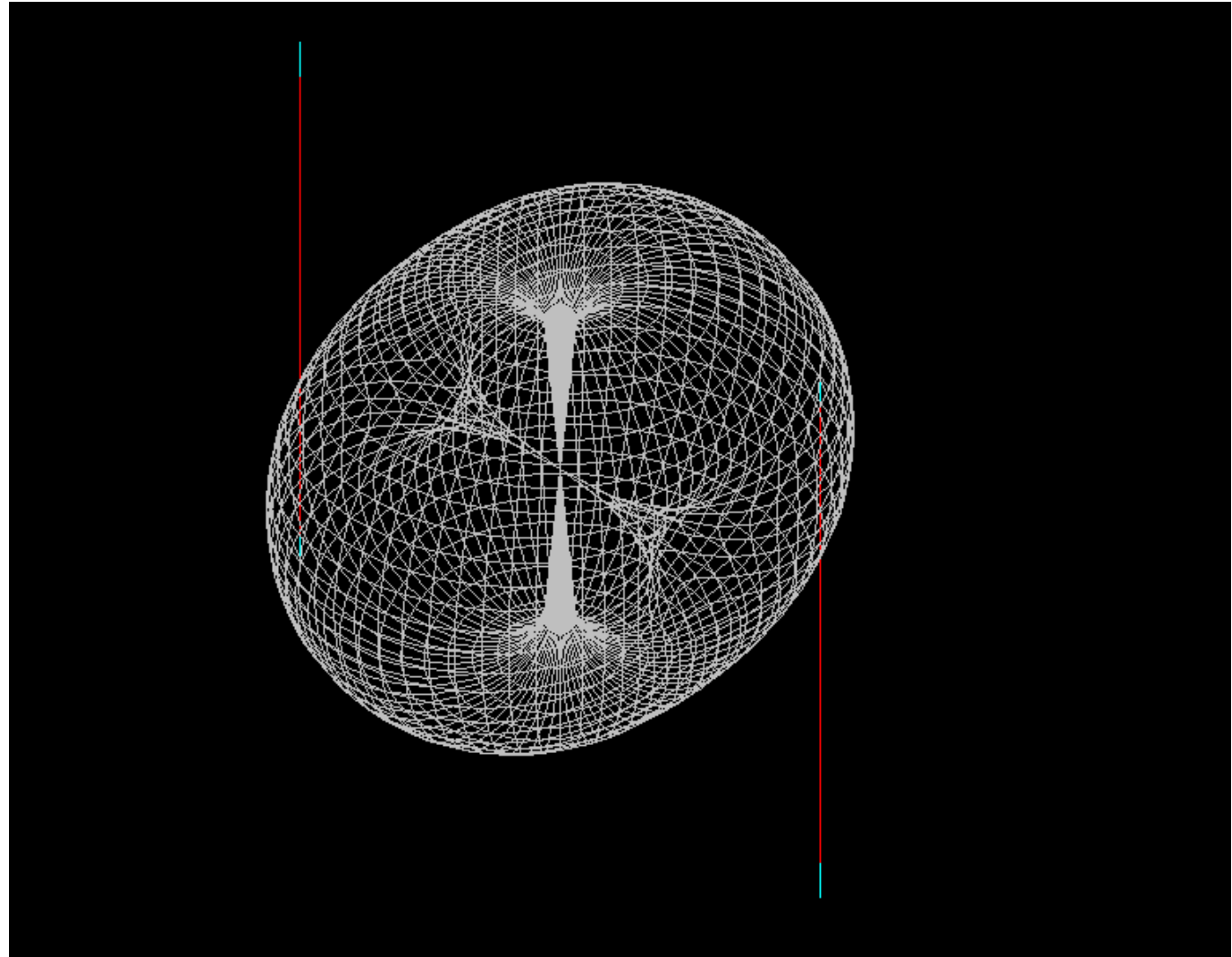
Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Szyki antenowe

- 2 elementy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

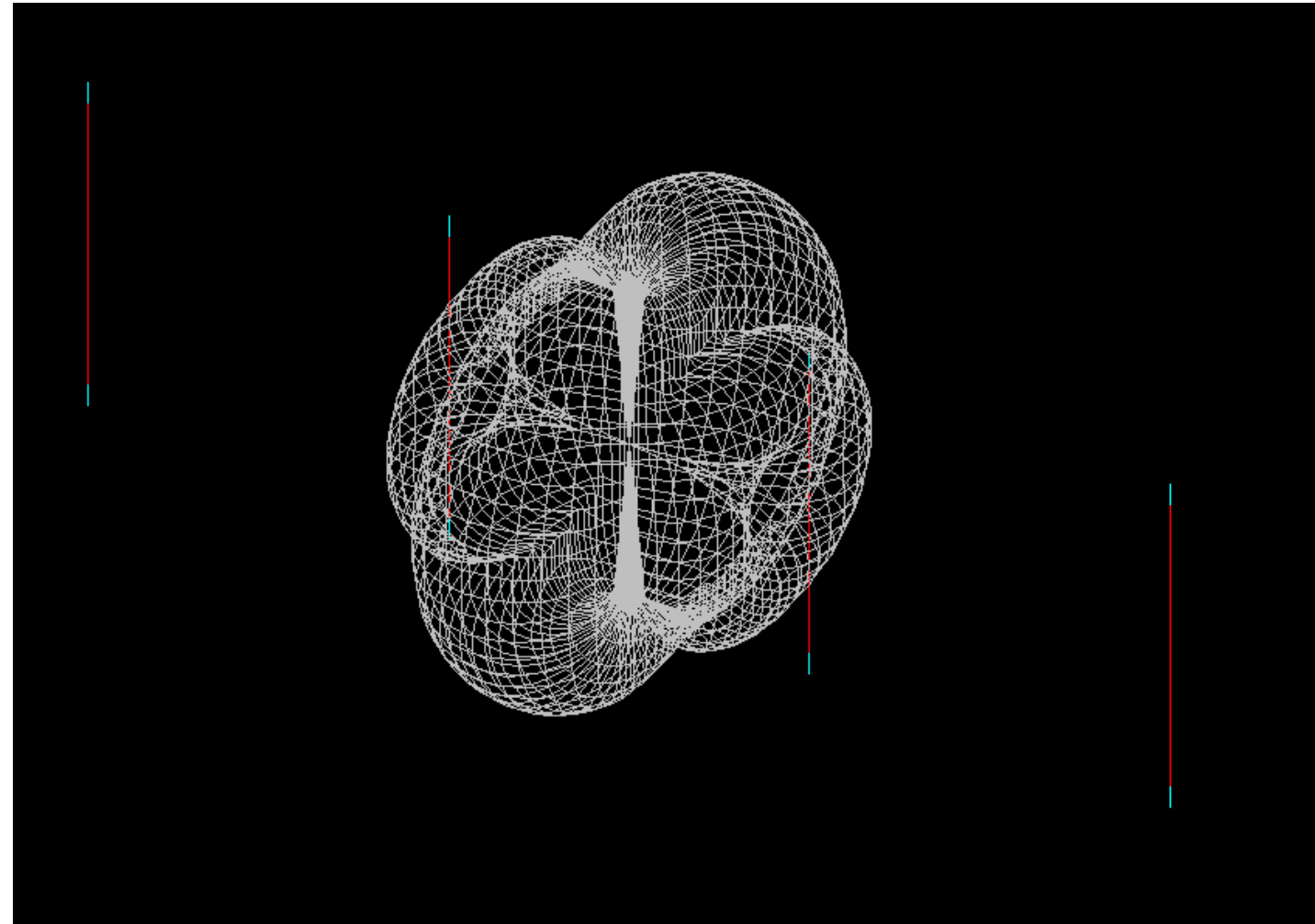
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szyki antenowe

- 4 elementy

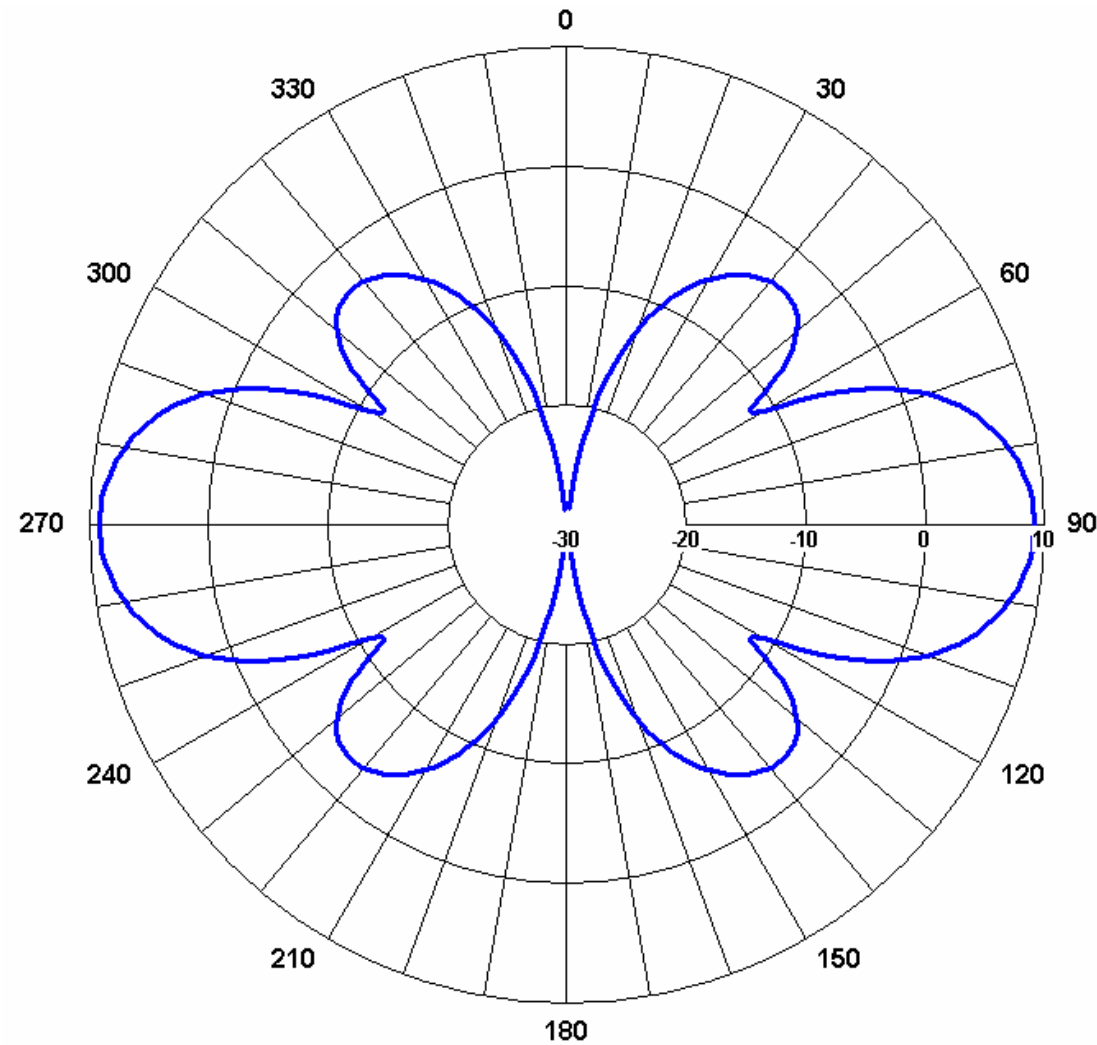
Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Szyki antenowe

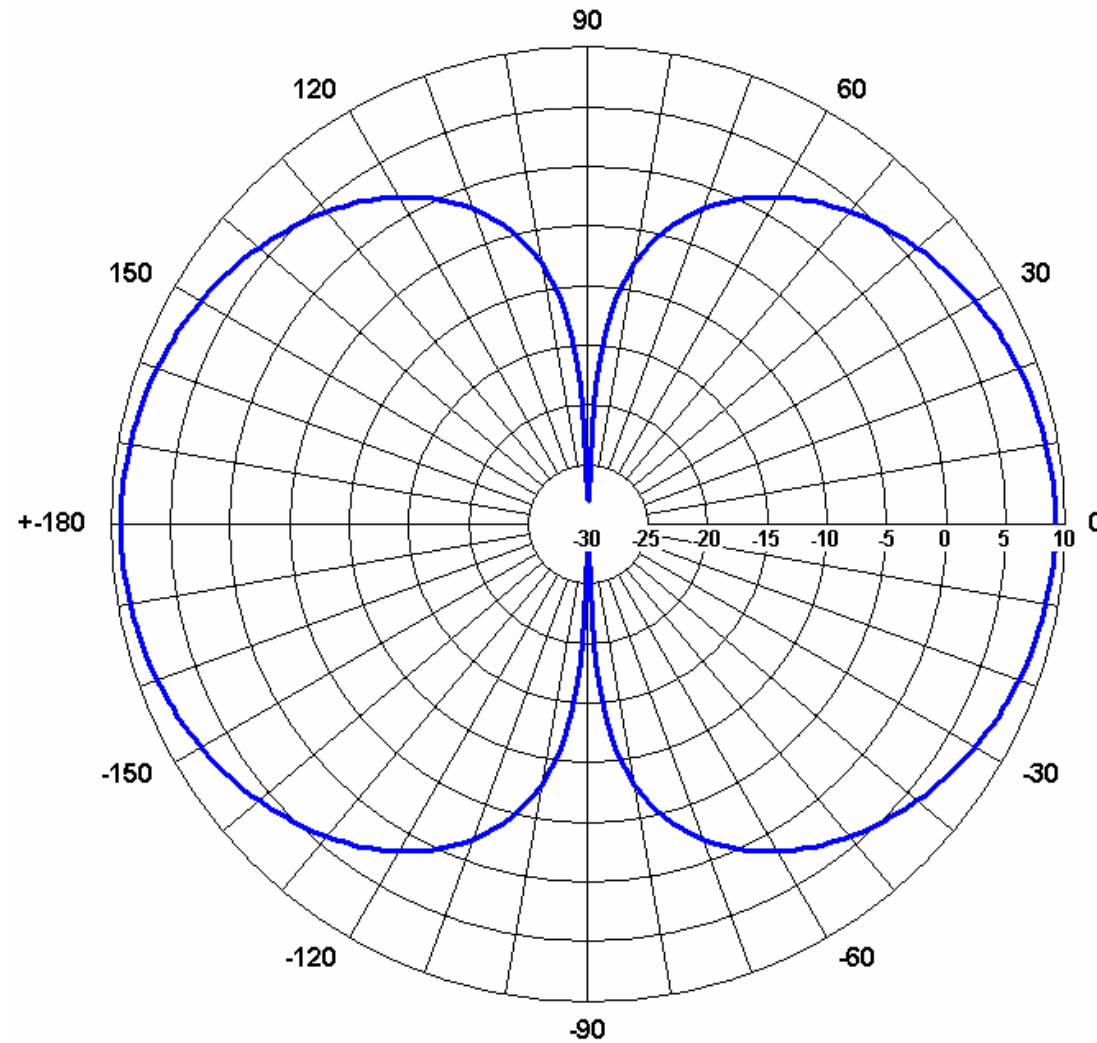
- Charakterystyka pozioma

Szyki antenowe

- Charakterystyka pionowa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

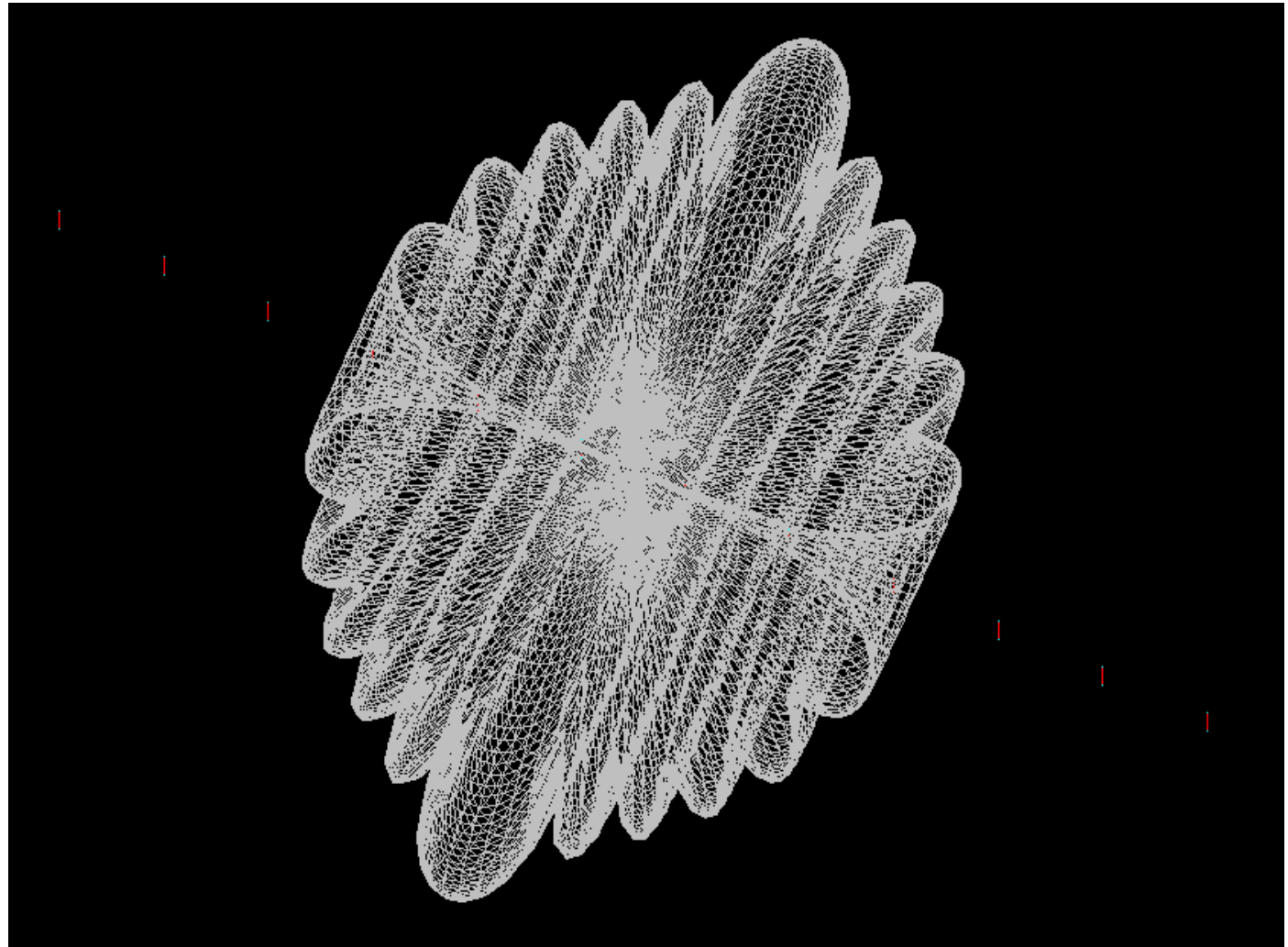
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szyki antenowe

- 12 elementów

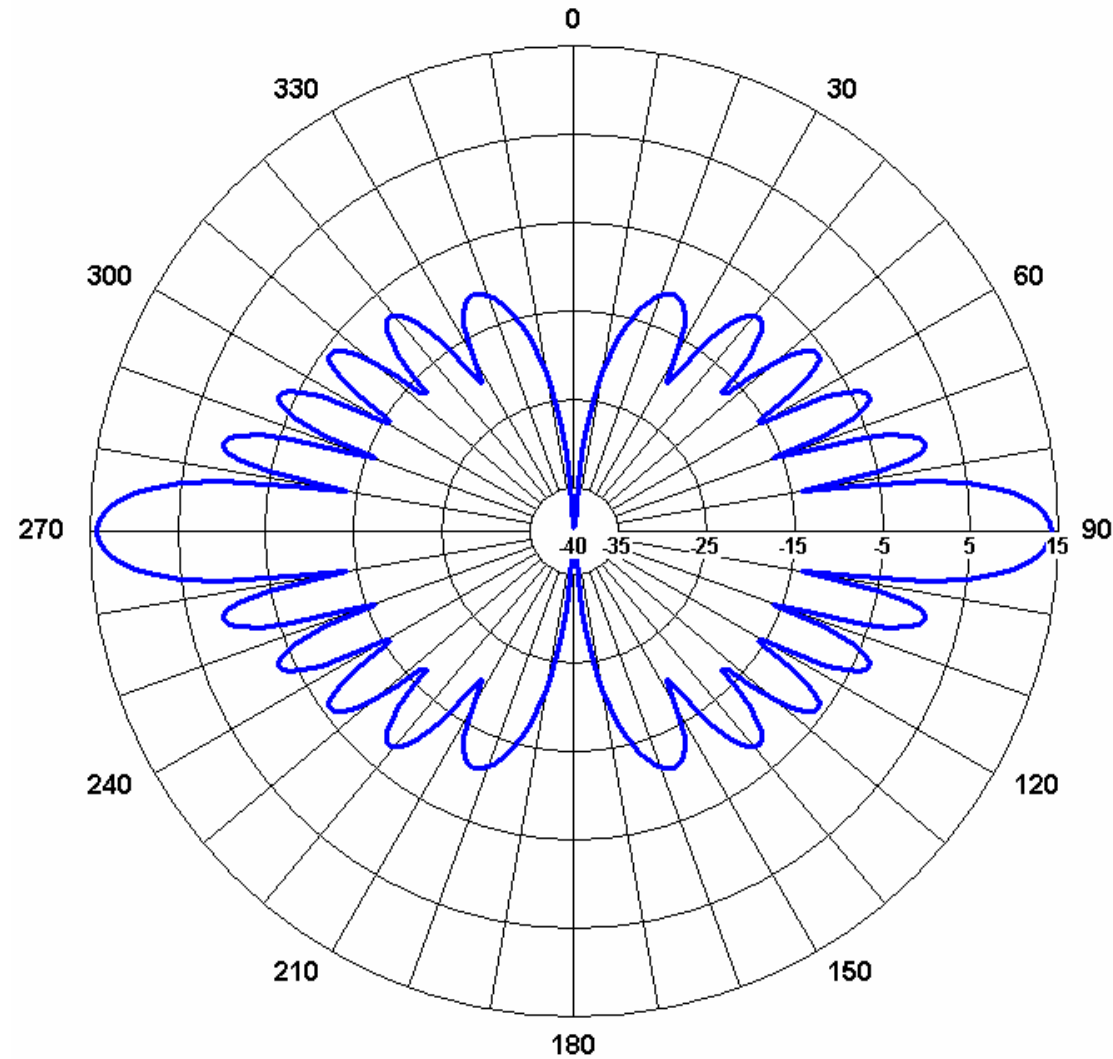
Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Szyki antenowe

- Charakterystyka pozioma

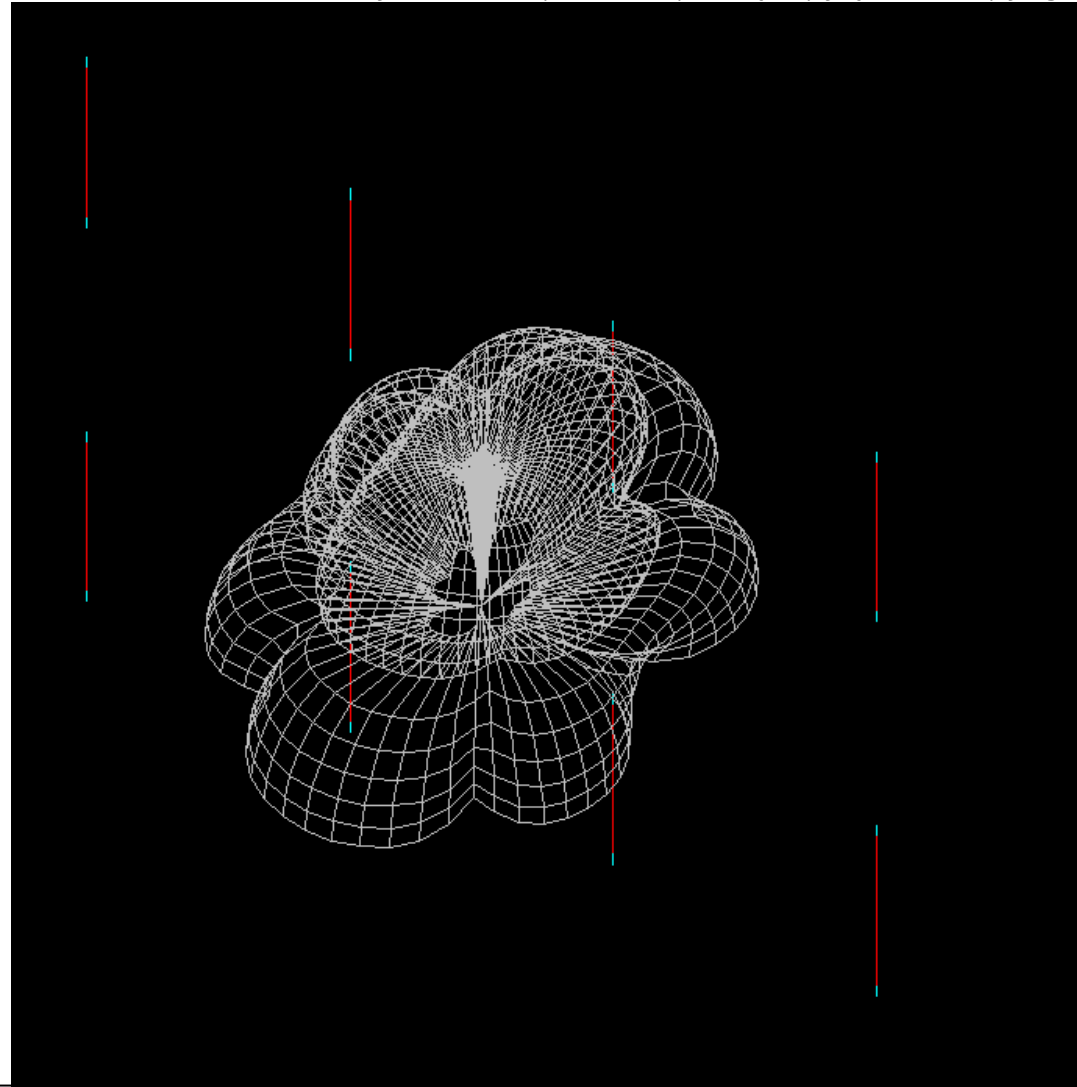
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szyki antenowe

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

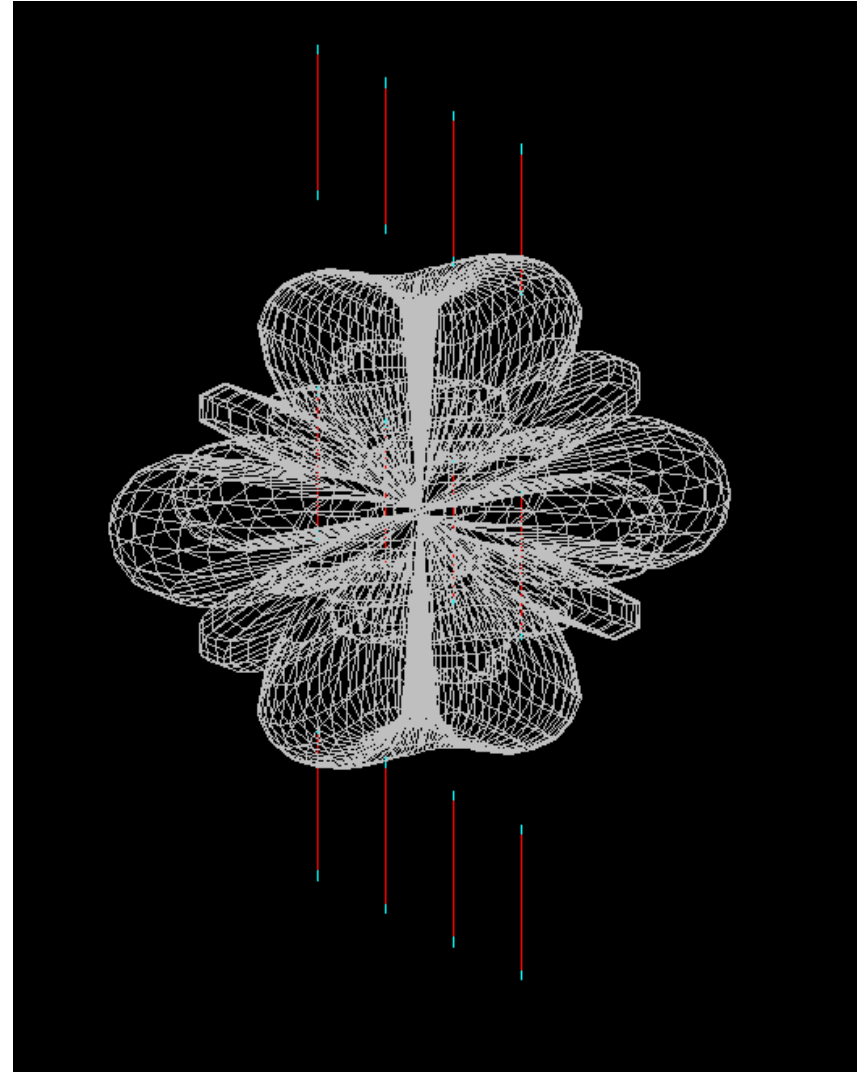
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szyki antenowe

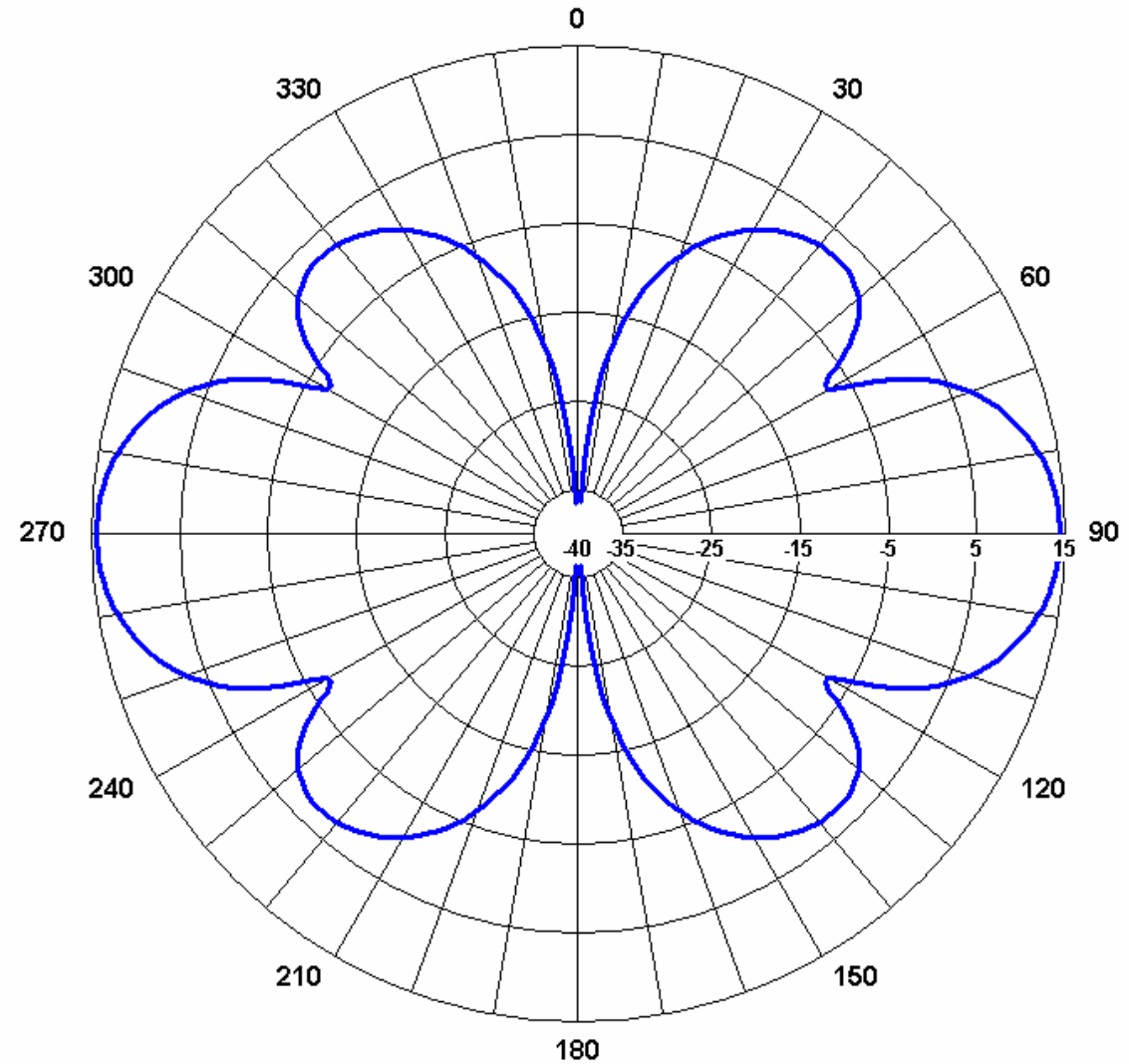
Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Szyki antenowe

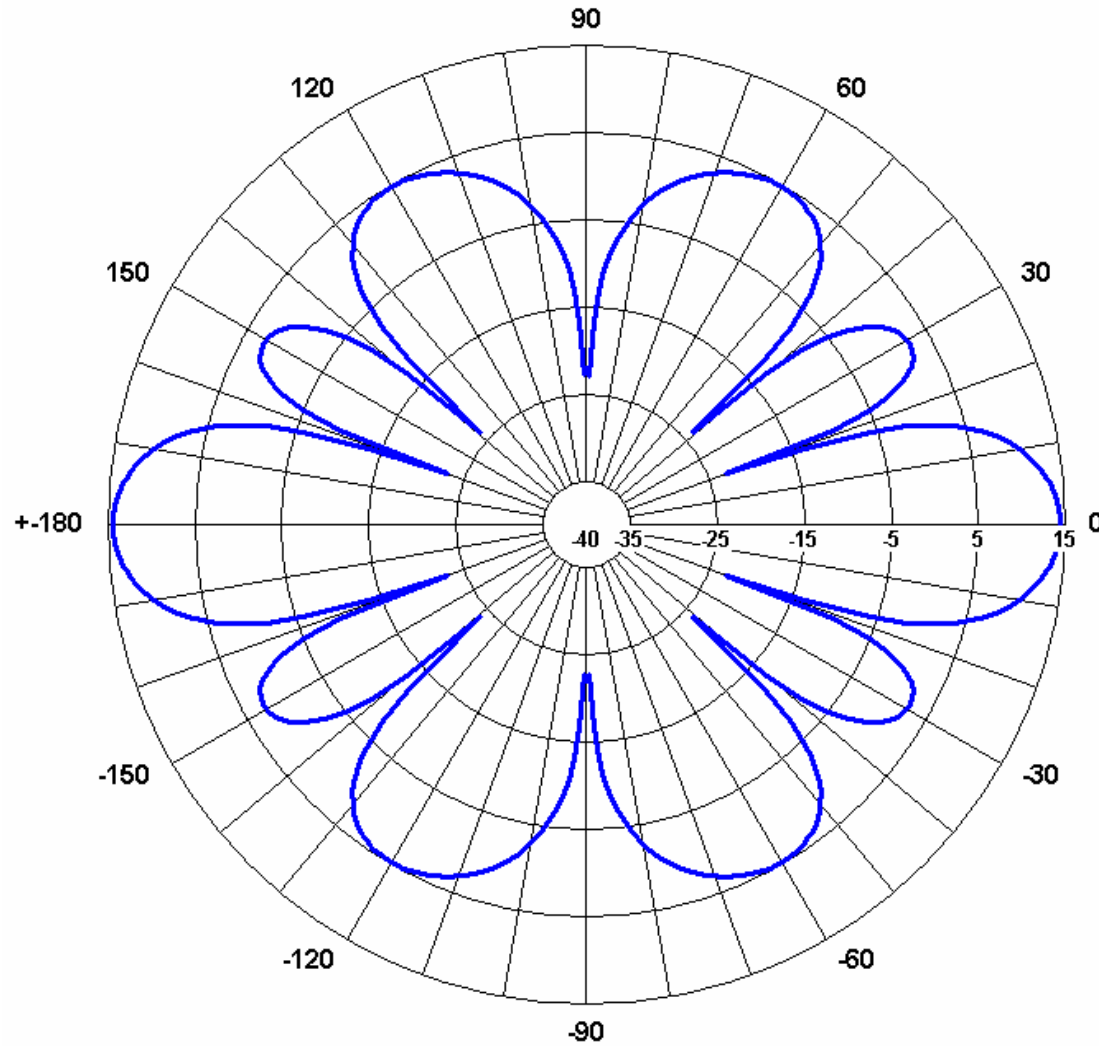
- Charakterystyka pozioma

Szyki antenowe

- Charakterystyka pionowa

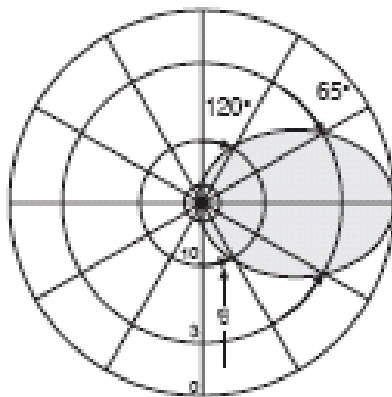
Szyki antenowe

- Antena stacji bazowej GSM

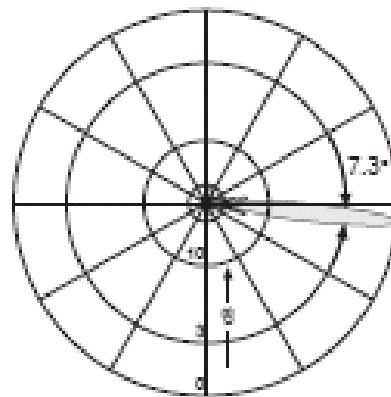

Szyki antenowe

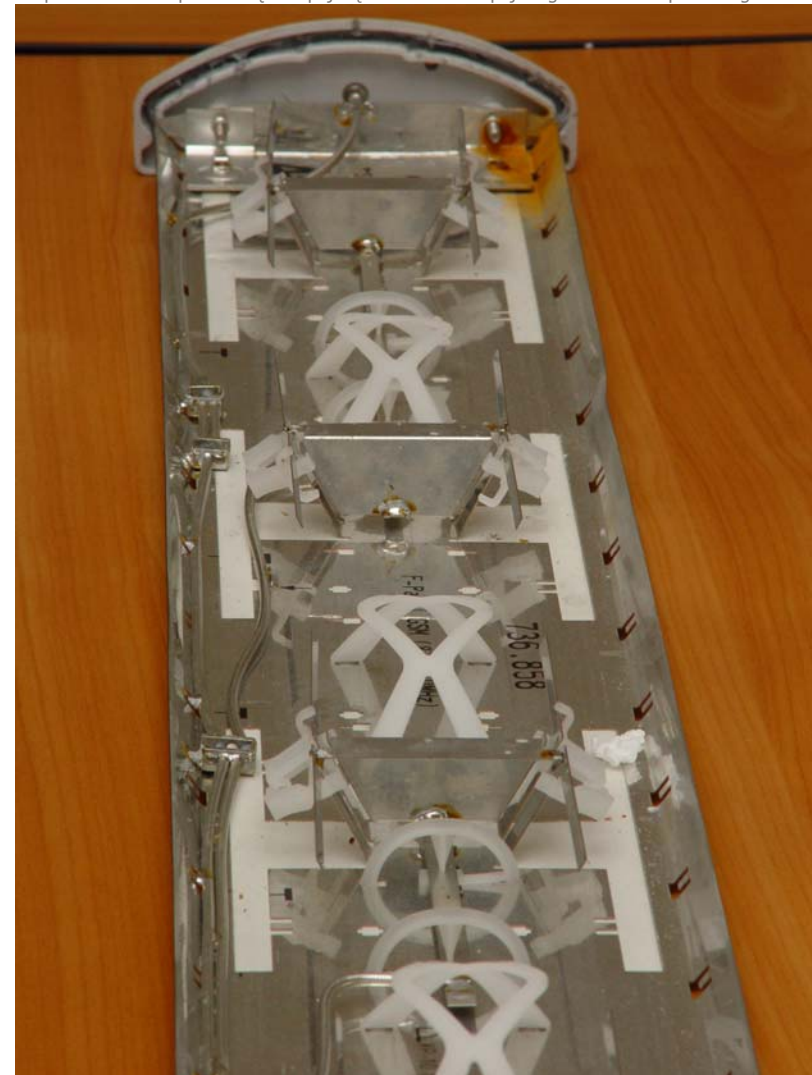
Charakterystyka promieniowania

pozioma

pionowa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

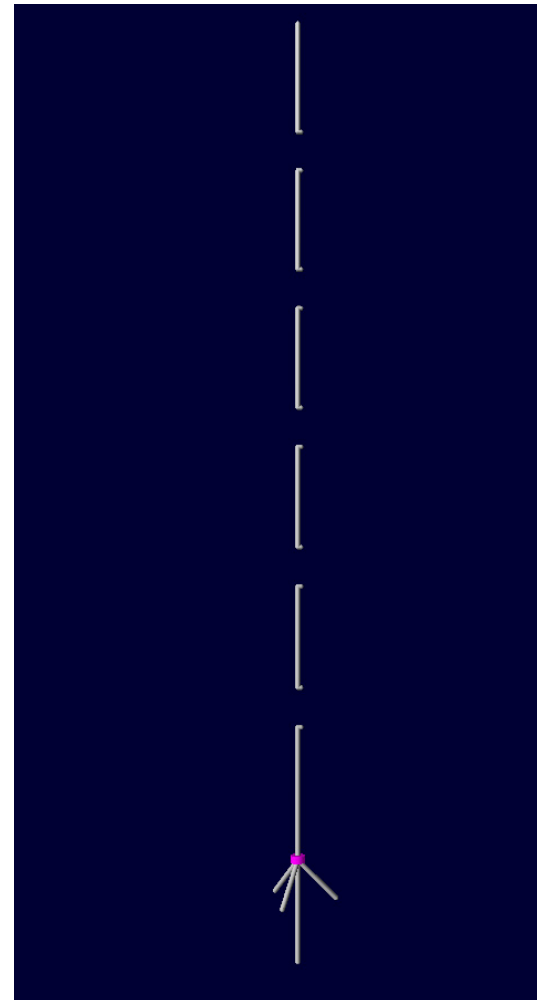
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Anteny kolinearne

Współosiowy układ promienników
Antena dookólna, o dużym zysku

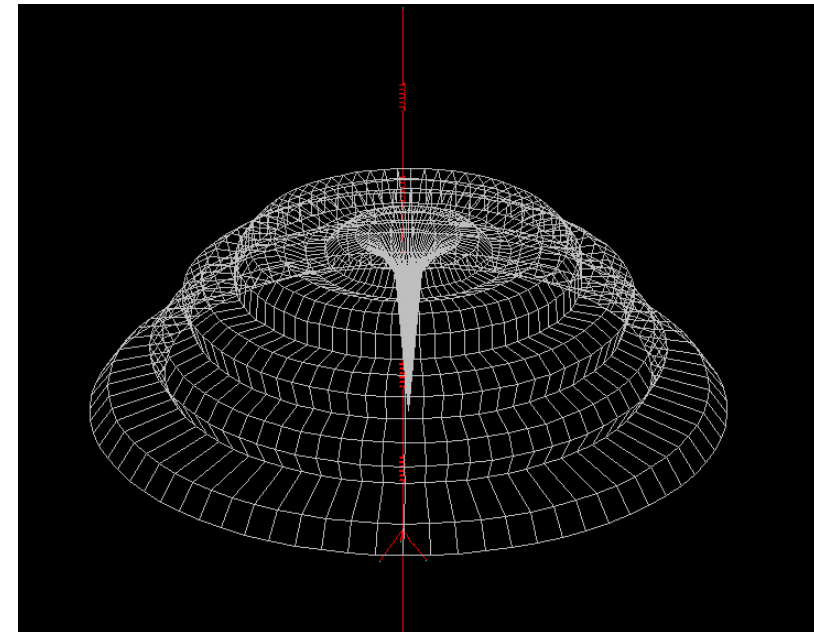
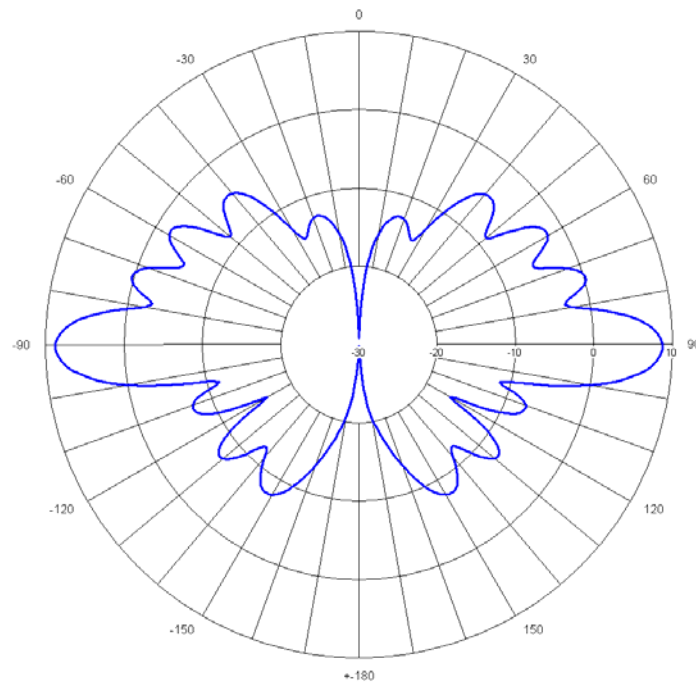

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Anteny kolinearne

Anteny miniaturowe

- Anteny o miniaturowych wymiarach
- Zbudowane z wykorzystaniem materiałów o dużej stałej dielektrycznej (ceramika $\epsilon \approx 10$)
- CCA – Ceramic Chip Antenna
- Przykładowe parametry:

Center frequency: 2.45GHz

Peak gain: 0.5dBi

VSWR: 2.0 (maximum)

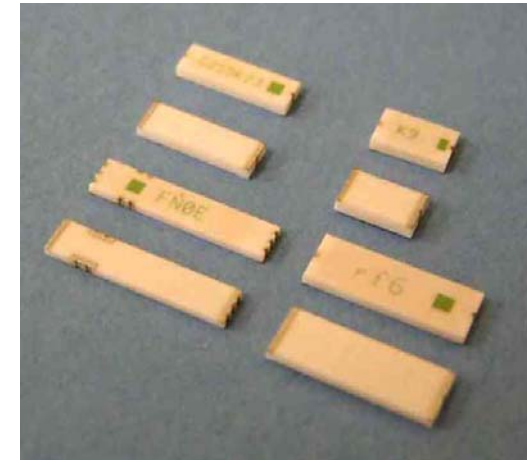
Input impedance: 50 Ohms

Power handling: 3W (maximum)

Bandwidth: 110MHz

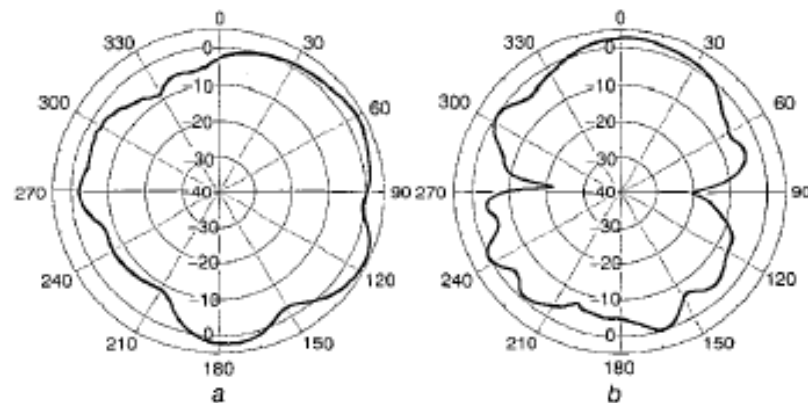
Azimuth beamwidth: omni-directional

Polarization: linear

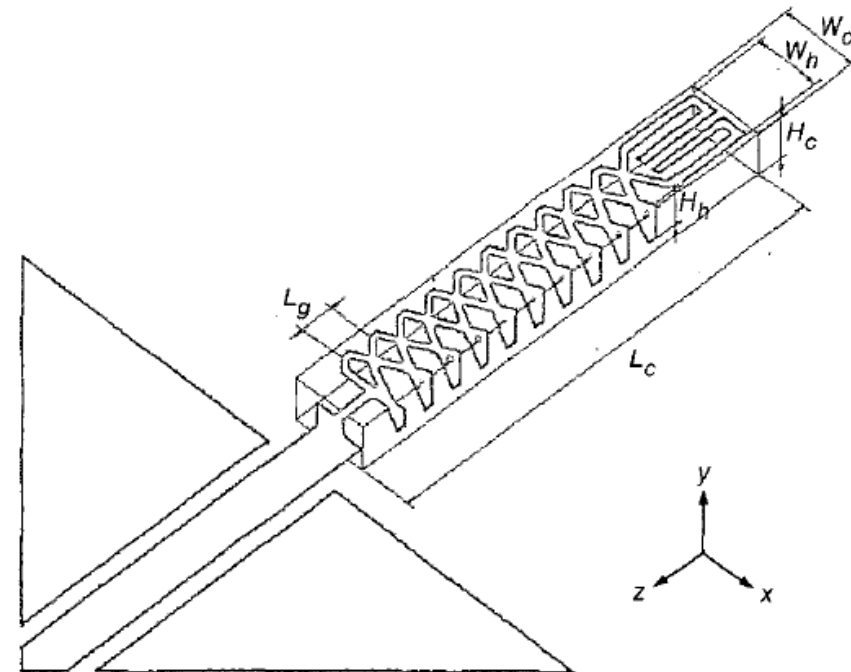
Anteny miniaturowe

- S.H. Sim, C.Y. Kang, S.J. Yoon, Y.J. Yoon and H.J. Kim, Broadband multilayer ceramic chip antenna for handsets, ELECTRONICS LETTERS 28th February 2002 Vol. 38 No. 5
- Wymiary: 14 x 2,4 x 1 mm, 2.5 GHz,
- Pasmo 33%, zysk 1.2dBi

Fig. 4 Radiation patterns

a x-y plane
b y-z plane

Anteny tekstylne

- Anteny wykonane z materiałów tekstylnych
- Lekkie i elastyczne
- Przeznaczone do łączenia z odzieżą
- Skonstruowane z materiałów elektroprzewodzących i elektroizolujących

Reverse side of the liner

Antenna patch
on multilayer aramid fabric
with ground plane

Combined moisture and thermal barrier

Outer shell fabric

Anteny tekstylne

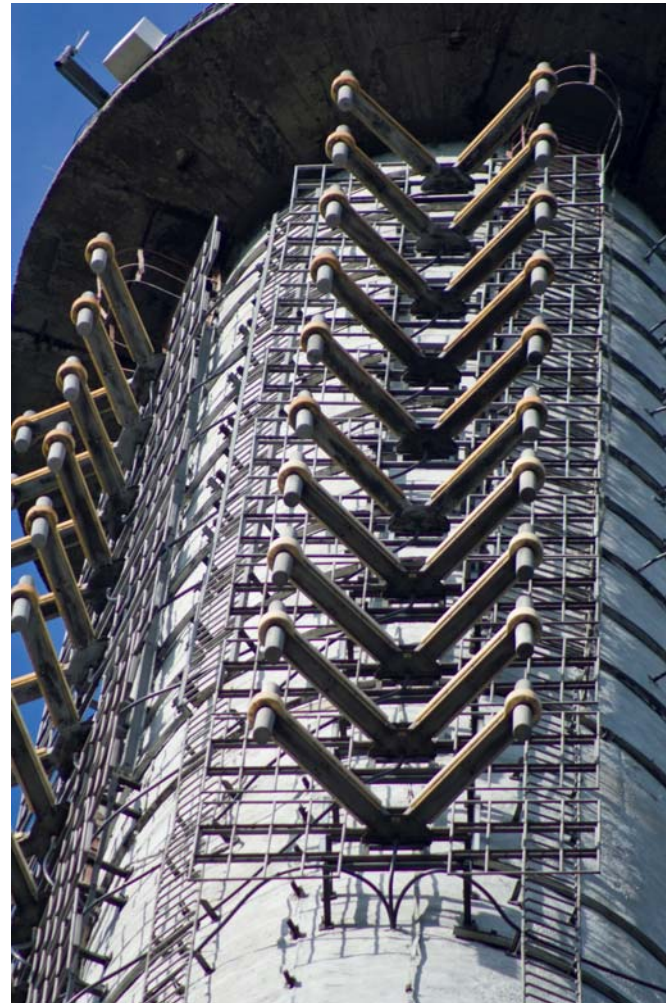
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przegląd anten

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

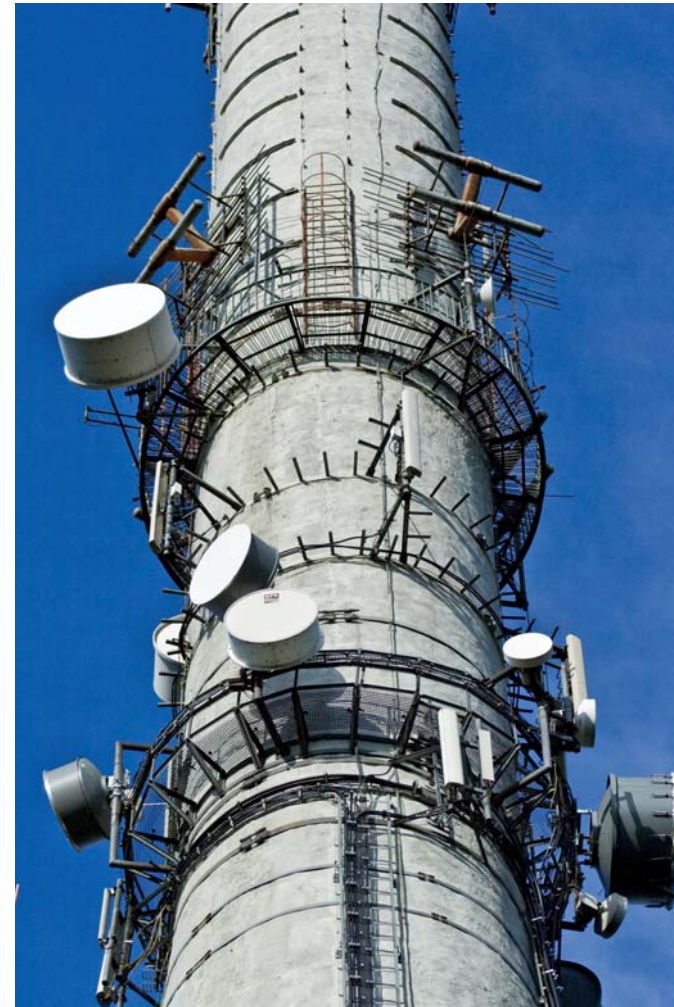
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przegląd anten

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przegląd anten

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przegląd anten

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Co należy zapamiętać

- Co to jest antena szerokopasmowa
- Konstrukcje anten szerokopasmowych
- Co to jest szyk antenowy
- Co to jest antena kolinearna
- Jakże materiały wykorzystywane są do konstrukcji anten miniaturowych

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej - wykład 1

Łukasz Januszkiewicz

Wybrane zagadnienia techniki antenowej i mikrofalowej

Zadanie nr 14 – Studia podyplomowe „Bezprzewodowe systemy nadzoru i monitorowania”

Dziękuję za uwagę

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna
współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
w projekcie

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń
– zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej –
zarządzanie Uczelnią,
nowoczesna oferta edukacyjna
i wzmacniania zdolności do zatrudniania
osób niepełnosprawnych”*

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

90-924 Łódź, ul. Żeromskiego 116,
tel. 042 631 28 83
www.kapitalludzki.p.lodz.pl